

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/92/UE**z dnia 23 lipca 2014 r.****w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 26 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) rynek wewnętrzny obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału. Rozdrobnienie rynku wewnętrznego jest szkodliwe dla konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w Unii. Do urzeczywistnienia rynku wewnętrznego istotne jest wyeliminowanie bezpośrednich i pośrednich przeszkód w jego prawidłowym funkcjonowaniu. Działania podejmowane na szczeblu Unii w odniesieniu do rynku wewnętrznego w sektorze detalicznych usług finansowych przyczyniły się już w znacznym stopniu do rozwoju działalności transgranicznej dostawców usług płatniczych, zwiększając wybór dla konsumentów oraz podnosząc jakość i przejrzystość ofert.
- (2) W związku z tym w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/64/WE ⁽⁴⁾ ustanowiono podstawowe wymogi przejrzystości w odniesieniu do opłat pobieranych przez dostawców usług płatniczych za usługi oferowane w ramach rachunków płatniczych. Ustanowienie tych wymogów znacznie ułatwiło prowadzenie działalności dostawcom usług płatniczych dzięki stworzeniu jednolitych zasad w zakresie świadczenia usług płatniczych i udzielanych informacji oraz zmniejszyło obciążenia administracyjne, przynosząc jednocześnie oszczędności dostawcom usług płatniczych.
- (3) Sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego i rozwój nowoczesnej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu zależy w coraz większym stopniu od powszechnego świadczenia usług płatniczych. Nowe przepisy w tym zakresie muszą stanowić część strategii inteligentnej gospodarki dla Unii, która musi skutecznie uwzględniać potrzeby konsumentów bardziej podatnych na zagrożenia.

⁽¹⁾ Dz.U. C 51 z 22.2.2014, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. C 341 z 21.11.2013, s. 40.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 15 kwietnia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 23 lipca 2014 r.

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE (Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1).

- (4) Należy jednak podejmować dodatkowe działania, aby usprawnić i rozwinąć bankowość detaliczną na rynku wewnętrznym, na co wskazał Parlament Europejski w rezolucji z dnia 4 lipca 2012 r. zawierającej zalecenia dla Komisji w sprawie dostępu do podstawowych usług bankowych. Obecnie brak przejrzystości i porównywalności opłat, jak również trudności z przenoszeniem rachunków płatniczych w dalszym ciągu utrudniają powstanie w pełni zintegrowanego rynku, co przyczynia się do niewielkiej konkurencji w sektorze bankowości detalicznej. Należy zająć się tymi problemami oraz wypracować wysokiej jakości standardy.
- (5) Obecne warunki na rynku wewnętrznym mogą zniechęcać dostawców usług płatniczych do korzystania ze swobody przedsiębiorczości lub swobody świadczenia usług na terytorium Unii ze względu na trudności w przyciąganiu klientów przy wchodzeniu na nowy rynek. Wchodzenie na nowe rynki często wiąże się z dużymi inwestycjami. Inwestycje takie są uzasadnione jedynie wówczas, gdy dostawca przewiduje wystarczające szanse biznesowe i odpowiedni popyt ze strony konsumentów. Niski poziom mobilności konsumentów w przypadku detalicznych usług finansowych jest w dużej mierze spowodowany brakiem przejrzystości i porównywalności opłat i oferowanych usług, a także trudnościami związanymi z przenoszeniem rachunków płatniczych. Czynniki te ograniczają również popyt. Dotyczy to w szczególności sytuacji transgranicznych.
- (6) Co więcej, fragmentaryzacja istniejących krajowych ram prawnych może tworzyć istotne bariery uniemożliwiające urzeczywistnienie rynku wewnętrznego w obszarze rachunków płatniczych. Istniejące przepisy krajowe dotyczące rachunków płatniczych, a zwłaszcza porównywalności opłat oraz przenoszenia rachunku płatniczego, są zróżnicowane. Jeżeli chodzi o przenoszenie rachunku, brak jednolitych wiążących działań na szczeblu Unii doprowadził do powstania rozbieżnych praktyk i środków na szczeblu krajowym. Różnice te są jeszcze bardziej widoczne w obszarze porównywalności opłat, gdzie na szczeblu Unii nie podjęto żadnych działań, nawet o charakterze samoregulacyjnym. Z uwagi na fakt, iż dostawcy usług płatniczych na ogół dostosowują swoje praktyki do rynków krajowych, ewentualne dalsze pogłębienie tych różnic w przyszłości doprowadzi do zwiększenia kosztów działalności transgranicznej w porównaniu z kosztami ponoszonymi przez dostawców krajowych, a tym samym sprawi, że prowadzenie działalności transgranicznej będzie mniej atrakcyjne. Przeszkody, jakie napotykają konsumenci otwierający rachunek płatniczy za granicą, utrudniają prowadzenie działalności transgranicznej na rynku wewnętrznym. Istniejące restrykcyjne kryteria kwalifikowalności mogą utrudniać obywatelom Unii swobodne przemieszczanie się po terytorium Unii. Zapewnienie wszystkim konsumentom dostępu do rachunku płatniczego pozwoli im na udział w rynku wewnętrznym oraz umożliwi czerpanie korzyści wynikających z rynku wewnętrznego.
- (7) Ponadto ponieważ niektórzy potencjalni konsumenci nie otwierają rachunków płatniczych ze względu na odmowę albo brak odpowiednich produktów w ofercie, potencjalny popyt na usługi świadczone w ramach rachunków płatniczych w Unii nie jest obecnie w pełni wykorzystywany. Większe uczestnictwo konsumentów w rynku wewnętrznym stanowiłoby dodatkową zachętę dla dostawców usług płatniczych do wchodzenia na nowe rynki. Co więcej, stworzenie warunków, które zapewniłyby wszystkim konsumentom dostęp do rachunku płatniczego, jest konieczne, aby zwiększyć ich udział w rynku wewnętrznym i umożliwić im czerpanie z korzyści wynikających z rynku wewnętrznego.
- (8) Kwestie przejrzystości i porównywalności opłat rozważano na poziomie Unii w ramach inicjatywy samoregulacyjnej zainicjowanej przez sektor bankowy. Nie osiągnięto jednak ostatecznego porozumienia odnośnie do tej inicjatywy. Jeżeli chodzi o przenoszenie rachunku, wspólne zasady ustanowione w 2008 r. przez Komitet Europejskiego Sektora Bankowego zawierają wzorcowy mechanizm przenoszenia rachunku płatniczego między bankami, które są zlokalizowane w tym samym państwie członkowskim. Z uwagi jednak na niewiążący charakter te wspólne zasady stosowano na terytorium Unii w sposób niespójny, w związku z czym nie przyniosły one oczekiwanych wyników. Ponadto wspólne zasady dotyczą jedynie przenoszenia rachunku płatniczego na poziomie krajowym, natomiast nie dotyczą przenoszenia transgranicznego. Jeżeli chodzi o dostęp do podstawowego rachunku płatniczego, w zaleceniu 2011/442/UE ⁽¹⁾ Komisja zachęcała państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych działań, aby zapewnić stosowanie tego zalecenia najpóźniej sześć miesięcy po dacie jego publikacji. Do tej pory zaledwie kilka państw członkowskich stosuje się do głównych zasad określonych w tym zaleceniu.

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji 2011/442/UE z dnia 18 lipca 2011 r. w sprawie dostępu do zwykłego rachunku płatniczego (Dz.U. L 190 z 21.7.2011, s. 87).

- (9) W celu wsparcia skutecznej i sprawnej mobilności finansowej w perspektywie długoterminowej zasadnicze znaczenie ma stworzenie jednolitego zbioru przepisów w celu rozwiązania problemu niskiej mobilności konsumentów oraz w szczególności w celu ułatwienia porównywania usług i opłat w zakresie rachunków płatniczych, zachęcenia do przenoszenia rachunków płatniczych, jak również uniknięcia dyskryminacji ze względu na miejsce pobytu w odniesieniu do konsumentów, którzy zamierzają otworzyć rachunek płatniczy za granicą i korzystać z niego. Ponadto istotne jest przyjęcie odpowiednich środków w celu zwiększenia uczestnictwa konsumentów w rynku rachunków płatniczych. Środki te będą stanowiły zachętę dla dostawców usług płatniczych do wchodzenia na rynek wewnętrzny oraz zapewnią równe warunki działania, wzmacniając tym samym konkurencję i wydajną alokację zasobów na detalicznym rynku finansowym Unii z korzyścią dla przedsiębiorstw i konsumentów. Dzięki przejrzystym informacjom na temat opłat i możliwości przenoszenia rachunku w połączeniu z prawem dostępu do podstawowego rachunku płatniczego obywatele Unii będą mogli ponadto łatwiej przemieszczać się i dokonywać zakupów na terytorium Unii, a tym samym czerpać korzyści z w pełni funkcjonującego rynku wewnętrznego w obszarze detalicznych usług finansowych; przyczyni się to także do dalszego rozwoju rynku wewnętrznego.
- (10) Zasadnicze znaczenie ma również zapewnienie tego, aby niniejsza dyrektywa nie hamowała innowacji w obszarze detalicznych usług finansowych. Każdego roku pojawiają się nowe technologie, które mogą zdezaktualizować obecny model rachunków płatniczych, takie jak usługi bankowości mobilnej i karty przedpłacone.
- (11) Niniejsza dyrektywa nie powinna uniemożliwiać państwom członkowskim utrzymania lub przyjęcia bardziej rygorystycznych przepisów mających chronić konsumentów, pod warunkiem że przepisy takie są spójne z obowiązkami państw członkowskich na mocy prawa Unii i niniejszej dyrektywy.
- (12) Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące porównywalności opłat oraz przenoszenia rachunku płatniczego powinny mieć zastosowanie do wszystkich dostawców usług płatniczych w rozumieniu dyrektywy 2007/64/WE. Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące dostępu do podstawowego rachunku płatniczego powinny mieć zastosowanie jedynie do instytucji kredytowych. Wszystkie przepisy niniejszej dyrektywy powinny dotyczyć rachunków płatniczych, dzięki którym konsumenci mogą przeprowadzać następujące transakcje: umieszczanie środków pieniężnych, wypłacanie gotówki oraz zlecenie i otrzymywanie transakcji płatniczych wobec stron trzecich i od nich, w tym realizowanie przelewów bankowych. W związku z tym z jej zakresu powinny być wyłączone rachunki, które mają bardziej ograniczone funkcje. Na przykład takie rachunki, jak rachunki oszczędnościowe, rachunki powiązane z kartami kredytowymi, gdzie środki finansowe wpłacane są z reguły jedynie w celu spłaty zadłużenia z karty kredytowej, rachunki służące wyłącznie do spłaty kredytu hipotecznego (ang. *current account mortgages*) lub rachunki obsługujące pieniądź elektroniczny powinny być co do zasady wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Jednak gdy takie rachunki są wykorzystywane do bieżących transakcji płatniczych i obejmują wszystkie wyżej wymienione funkcje, będą objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować rachunków posiadanych przez przedsiębiorstwa, nawet małe przedsiębiorstwa lub mikroprzedsiębiorstwa, chyba że są to rachunki osobiste. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia decyzji o rozszerzeniu zakresu stosowania niniejszej dyrektywy na innych dostawców usług płatniczych i inne rachunki płatnicze, na przykład takie, które oferują bardziej ograniczone funkcje płatnicze.
- (13) Z uwagi na fakt, że na potrzeby niniejszej dyrektywy podstawowy rachunek płatniczy uznaje się za typ rachunku płatniczego, również do takich rachunków powinny mieć zastosowanie przepisy dotyczące przejrzystości i przenoszenia.
- (14) Definicje zawarte w niniejszej dyrektywie powinny być w jak największym stopniu dostosowane do definicji zawartych w innych aktach ustawodawczych Unii, w szczególności w dyrektywie 2007/64/WE i rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 ⁽¹⁾.
- (15) Kluczowe dla konsumentów jest, aby opłaty były dla nich zrozumiałe, tak aby mogli oni porównać oferty różnych dostawców usług płatniczych i świadomie zdecydować, który rachunek płatniczy najbardziej odpowiada ich potrzebom. Porównanie opłat jest niemożliwe w przypadku, gdy dostawcy usług płatniczych stosują różną terminologię w odniesieniu do tych samych usług i udzielają informacji w różnych formatach. Ujednolicona terminologia w połączeniu z ukięnkowanymi informacjami na temat opłat za świadczenie najbardziej reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym, przedstawionymi w jednolitej formie, mogą pomóc konsumentom w zrozumieniu i porównaniu opłat.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiające wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (Dz.U. L 94 z 30.3.2012, s. 22).

- (16) Konsumentom najbardziej pomocne byłyby informacje, które są zwięzłe, ujednolicone i umożliwiają łatwe porównanie różnych dostawców usług płatniczych. Narzędzia udostępniane konsumentom w celu porównania ofert rachunków płatniczych nie przyniosą pozytywnego skutku, jeżeli nakład czasu przeznaczony na przeanalizowanie długich wykazów opłat dla różnych ofert będzie przewyższał korzyści związane z wyborem oferty, która jest najkorzystniejsza ekonomicznie. Narzędzia te powinny być zróżnicowane i należy przeprowadzać badania konsumenckie. Na tym etapie terminologię dotyczącą opłat należy ujednolicić jedynie w odniesieniu do najbardziej reprezentatywnych pojęć i definicji w obrębie państw członkowskich w celu uniknięcia ryzyka nadmiaru informacji i ułatwienia szybkiego wdrożenia.
- (17) Terminologię dotyczącą opłat powinny ustalać państwa członkowskie, co pozwoli na uwzględnienie specyfiki rynków lokalnych. Aby usługi można było uznać za reprezentatywne, powinny one podlegać opłacie u co najmniej jednego dostawcy usług płatniczych w państwie członkowskim. Ponadto jeżeli usługi są wspólne dla większości państw członkowskich, terminologia stosowana do definiowania takich usług powinna być ujednolicona na szczeblu Unii, co pozwoli w łatwiejszy sposób porównywać oferty rachunków płatniczych w całej Unii. Aby zapewnić wystarczającą jednorodność wykazów krajowych, Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego) („EUNB”), ustanowiony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010⁽¹⁾, powinien wydać wytyczne, aby pomóc państwom członkowskim w ustalaniu, które usługi są najczęściej używane i generują w związku z tym najwyższe koszty dla konsumenta na szczeblu krajowym. W tym celu państwa członkowskie powinny do dnia 18 grudnia 2014 r. wskazać Komisji i EUNB odpowiednie organy, do których należy kierować te wytyczne.
- (18) Po sporządzeniu przez państwa członkowskie wstępnego wykazu najbardziej reprezentatywnych usług podlegających opłacie na szczeblu krajowym wraz z pojęciami i definicjami, EUNB powinien dokonać ich przeglądu w celu wskazania – z wykorzystaniem projektu regulacyjnych standardów technicznych – tych usług, które są wspólne dla większości państw członkowskich, i zaproponowania ujednoliconych pojęć i definicji w zakresie tych usług na szczeblu Unii we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii. EUNB powinien zapewnić, by w każdym języku urzędowym każdego z państw członkowskich, będącym jednocześnie językiem urzędowym instytucji Unii, było stosowane tylko jedno pojęcie na określenie każdej z usług. Oznacza to, że można stosować różne pojęcia na określenie tej samej usługi w różnych państwach członkowskich używających tego samego języka urzędowego instytucji Unii, uwzględniając tym samym specyfikę danego państwa członkowskiego. Państwa członkowskie powinny następnie włączyć wszystkie stosowane na poziomie Unii pojęcia w ramach wstępnych wykazów i opublikować na tej podstawie ostateczne wykazy.
- (19) Aby ułatwić konsumentom porównywanie opłat za prowadzenie rachunku płatniczego na całym obszarze rynku wewnętrznego, dostawcy usług płatniczych powinni przedstawić konsumentom dokument dotyczący opłat za wszystkie usługi zawarte w wykazie najbardziej reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym na szczeblu krajowym. W dokumencie dotyczącym opłat powinno się w stosownych przypadkach stosować ujednolicone pojęcia i definicje ustalone na szczeblu unijnym. Przyczyniłoby się to również do ustanowienia równych warunków działania dla dostawców usług płatniczych konkurujących na rynku rachunków płatniczych. Dokument dotyczący opłat nie powinien obejmować żadnych innych opłat. Jeżeli dostawca usług płatniczych nie oferuje usługi znajdującej się w wykazie najbardziej reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym, powinien on wskazać ten fakt, na przykład poprzez umieszczenie przy usłudze uwagi „nieoferowana” lub „nie ma zastosowania”. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wprowadzenia wymogu dotyczącego podstawowych wskaźników, takich jak kompleksowy wskaźnik kosztowy podsumowujący ogólne roczne koszty ponoszone przez konsumentów w związku z rachunkiem płatniczym, które należy przedstawić wraz z dokumentem dotyczącym opłat. Aby pomóc konsumentom zrozumieć opłaty należne za prowadzenie rachunku płatniczego, należy im udostępnić słowniczek zawierający jasne, niespecjalistyczne i jednoznaczne wyjaśnienie przynajmniej tych opłat i usług, które znajdują się w dokumencie dotyczącym opłat. Słowniczek powinien służyć jako użyteczne narzędzie pozwalające lepiej zrozumieć znaczenie opłat i przyczyniające się do wzmocnienia pozycji konsumentów w zakresie dokonywania wyboru z szerszej oferty rachunków płatniczych. Dostawcy usług płatniczych powinni być również zobowiązani do informowania konsumentów, nieodpłatnie i co najmniej raz w roku, o wszystkich opłatach, którymi obciążony został ich rachunek płatniczy, w tym – w stosownych przypadkach – o stopie oprocentowania kredytu w rachunku bieżącym oraz stopie oprocentowania środków na rachunku.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

Nie narusza to przepisów dotyczących kredytów w rachunku bieżącym, ustanowionych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE⁽¹⁾. Informacje *ex post* należy zawrzeć w specjalnym dokumencie zwanym zestawieniem opłat. Dokument ten powinien zapewniać przegląd wszystkich odsetek uzyskanych i wszystkich opłat poniesionych w związku z korzystaniem z rachunku płatniczego, tak aby umożliwić konsumentowi zrozumienie, do czego odnoszą się wydatki poniesione na opłaty, oraz ocenę, czy należy zmienić własne zachowania konsumpcyjne albo zmienić dostawcę usług. Korzyść tę dodatkowo zwiększyłyby informacje *ex post* na temat opłat dotyczących najbardziej reprezentatywnych usług, przedstawione w tej samej kolejności co w informacjach *ex ante* dotyczących opłat.

- (20) W celu zaspokojenia potrzeb konsumentów konieczne jest zapewnienie dokładnych, jasnych i porównywalnych informacji na temat opłat za prowadzenie rachunków płatniczych. EUNB powinien zatem, po przeprowadzeniu konsultacji z organami krajowymi i po badaniach konsumenckich, opracować projekty wykonawczych standardów technicznych dotyczących ujednoczonego formatu dokumentu dotyczącego opłat oraz zestawienia opłat i wspólnych symboli w celu zapewnienia, aby były one zrozumiałe i porównywalne dla konsumentów. Wszystkie dokumenty dotyczące opłat oraz zestawienia opłat w każdym państwie członkowskim powinny być ujednoczone pod względem formatu, kolejności przedstawiania pozycji i nagłówków, co pozwoli konsumentom na porównanie dwóch dokumentów, zwiększając tym samym zrozumienie i przydatność tych informacji. Dokument dotyczący opłat i zestawienie opłat powinny być łatwe do odróżnienia od innych komunikatów. Ponadto, przygotowując takie formaty, EUNB powinien również uwzględnić fakt, że państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przedstawianiu dokumentu dotyczącego opłat i zestawienia opłat wraz z informacjami wymaganymi na mocy innych unijnych lub krajowych aktów ustawodawczych dotyczących rachunków płatniczych i usług powiązanych.
- (21) Aby zapewnić jednolite stosowanie określonej na szczeblu Unii terminologii w całej Unii, państwa członkowskie powinny nałożyć na dostawców usług płatniczych obowiązek stosowania terminologii określonej na szczeblu Unii oraz pozostałej ujednoczonej terminologii krajowej określonej w ostatecznym wykazie przy komunikowaniu się z konsumentami, w tym w dokumencie dotyczącym opłat i w zestawieniu opłat. Dostawcom usług płatniczych należy umożliwić wykorzystanie nazw handlowych w ich informacjach umownych, handlowych i marketingowych skierowanych do konsumentów, jeżeli jednoznacznie określają mające zastosowanie odpowiednie ujednoczone pojęcie. Jeżeli zdecydują się wykorzystywać nazwy handlowe w dokumencie dotyczącym opłat lub w zestawieniu opłat, nazwy takie powinny być stosowane w uzupełnieniu do ujednoczonych pojęć jako uzupełniające oznaczenie – powinny na przykład być umieszczane w nawiasach lub podawane mniejszą czcionką.
- (22) Niezależne porównywarki internetowe stanowią dla konsumentów skuteczny środek umożliwiający ocenę zalet różnych ofert rachunków płatniczych w jednym miejscu. Tego rodzaju strony internetowe mogą zapewniać właściwą równowagę między zapotrzebowaniem na jasne i zwięzłe, a zarazem kompletne i wyczerpujące informacje, ponieważ umożliwiają użytkownikom dostęp do bardziej szczegółowych informacji na temat interesujących ich zagadnień. Ich celem powinno być pokazywanie jak największej liczby ofert, tak aby dać reprezentatywny obraz i objąć znaczną część rynku. Strony te mogą również zmniejszyć koszty wyszukiwania, gdyż konsumenci nie będą musieli oddzielnie gromadzić informacji od poszczególnych dostawców usług płatniczych. Bardzo ważne jest, żeby informacja podawana na takich stronach internetowych była wiarygodna, bezstronna i przejrzysta oraz by konsumenci byli informowani o istnieniu takich stron. W związku z tym państwa członkowskie powinny informować opinię publiczną o takich stronach internetowych.
- (23) Aby uzyskać obiektywne informacje na temat stosowanych opłat i stóp oprocentowania mających zastosowanie do rachunku płatniczego, konsumentom należy umożliwić korzystanie z publicznie dostępnych porównywarek internetowych, które są prowadzone niezależnie od dostawców usług płatniczych, co oznacza, że żaden z dostawców usług płatniczych nie powinien być traktowany preferencyjnie w wynikach wyszukiwania. Państwa członkowskie powinny więc zapewnić konsumentom swobodny dostęp na ich terytorium do co najmniej jednej takiej strony internetowej. Takie porównywarki internetowe mogą prowadzić właściwe organy, inne organy publiczne lub podmioty prywatne albo mogą być prowadzone w ich imieniu. Funkcja porównywania opłat związanych z rachunkami płatniczymi może być także zapewniana przez istniejące strony internetowe obejmujące szeroki zakres produktów finansowych lub niefinansowych. Takie strony internetowe powinny być prowadzone zgodnie z określonymi kryteriami jakości obejmującymi wymóg zapewniania szczegółowych informacji o jej właścicielach, podawania dokładnych i aktualnych informacji, informowania o tym, kiedy ostatni raz były uaktualnione, przedstawiania jasnych, obiektywnych kryteriów stanowiących podstawę porównań oraz zapewniania szerokiego wycinka ofert dotyczących rachunków płatniczych obejmującego znaczącą część rynku. Państwa członkowskie

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66).

powinny mieć możliwość określenia, jak często porównywarki internetowe powinny dokonywać przeglądu danych i uaktualniać informacje przedstawiane konsumentom, z uwzględnieniem częstotliwości, z jaką dostawcy usług płatniczych zazwyczaj uaktualniają swoje informacje dotyczące opłat. Państwa członkowskie powinny również określić, co stanowi szeroki wycinek ofert dotyczących rachunków płatniczych, obejmujący znaczącą część rynku, oceniając na przykład udział dostawców usług płatniczych w rynku, ich umiejscowienie lub to, ile funkcjonuje instytucji kredytowych i w związku z tym, czy wystarczająca będzie zwykła większość czy mniejsza ich liczba. Porównywarka internetowa powinna porównywać opłaty za usługi zawarte w wykazie najbardziej reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym, uwzględniając określoną na szczeblu Unii terminologię.

Państwa członkowskie powinny mieć prawo wymagać, by takie strony internetowe porównywały inne informacje, na przykład informacje o wyznacznikach poziomu usług świadczonych przez dostawców usług płatniczych, takich jak liczba i umiejscowienie oddziałów lub bankomatów. Jeżeli w danym państwie członkowskim istnieje tylko jedna porównywarka internetowa i kończy ona działalność lub przestaje spełniać kryteria jakości, dane państwo członkowskie powinno zapewnić, by w rozsądnym czasie konsumenci uzyskali dostęp do innej porównywarki internetowej na szczeblu krajowym.

- (24) Powszechną praktyką dostawców usług płatniczych jest oferowanie rachunku płatniczego w pakiecie z produktami lub usługami innymi niż usługi powiązane z rachunkiem płatniczym, takimi jak produkty ubezpieczeniowe lub doradztwo finansowe. Praktyka ta może służyć dostawcom usług płatniczych jako sposób dywersyfikacji oferty i konkurowania z innymi dostawcami, a ostatecznie może przynosić korzyści konsumentom. Z przeprowadzonego przez Komisję w 2009 r. badania dotyczącego praktyk sprzedaży wiązanej w sektorze finansowym, a także z odnośnych konsultacji i skarg konsumentów wynika jednak, że dostawcy usług płatniczych mogą oferować rachunki płatnicze w pakiecie z produktami, którymi konsumenci nie byli zainteresowani i które nie są niezbędne do prowadzenia rachunków płatniczych, jak na przykład ubezpieczenie mieszkania. Ponadto zaobserwowano, że praktyki te mogą zmniejszać przejrzystość i porównywalność cen, ograniczać warianty zakupu dostępne konsumentom i negatywnie wpływać na ich mobilność. Dlatego też państwa członkowskie powinny zapewnić, aby w przypadku gdy dostawcy usług płatniczych oferują rachunki płatnicze w formie pakietu, konsumenci byli informowani o tym, czy jest możliwe nabycie rachunku płatniczego oddzielnie, a jeżeli tak, by byli oddzielnie informowani o mających zastosowanie kosztach i opłatach związanych z każdym z pozostałych produktów lub usług zawartych w pakiecie, które mogą zostać zakupione oddzielnie.
- (25) Proces przenoszenia rachunków płatniczych powinien być zharmonizowany w całej Unii. Obecnie środki istniejące na szczeblu krajowym są niezwykle zróżnicowane i nie gwarantują właściwego poziomu ochrony konsumentów we wszystkich państwach członkowskich. Zapewnienie środków ustawodawczych ustanawiających główne zasady, którymi dostawcy usług płatniczych muszą się kierować, świadcząc takie usługi w każdym państwie członkowskim, usprawniłoby funkcjonowanie rynku wewnętrznego zarówno w przypadku konsumentów, jak i dostawców usług płatniczych. Z jednej strony, zagwarantowałoby to równe warunki konsumentom, którzy mogliby być zainteresowani otwarciem rachunku płatniczego w innym państwie członkowskim, oraz zapewniłoby przestrzeganie równoważnego poziomu ochrony. Z drugiej strony, zmniejszyłoby różnice między środkami regulacyjnymi istniejącymi na szczeblu krajowym i zmniejszyłoby dzięki temu obciążenia administracyjne dostawców usług płatniczych, którzy zamierzają oferować swe usługi za granicą. W konsekwencji środki dotyczące przenoszenia ułatwiłyby świadczenie usług związanych z rachunkami płatniczymi na rynku wewnętrznym.
- (26) Przeniesienie rachunku nie powinno oznaczać przeniesienia umowy od przekazującego dostawcy usług płatniczych do otrzymującego dostawcy usług płatniczych.
- (27) Konsumenci rozważają możliwość przeniesienia rachunku płatniczego jedynie wówczas, gdy proces ten nie wiąże się z nadmiernymi obciążeniami administracyjnymi i finansowymi. Z tego względu dostawcy usług płatniczych powinni oferować konsumentom jasną, szybką i bezpieczną procedurę przenoszenia rachunków płatniczych, w tym podstawowych rachunków płatniczych. Taka procedura powinna być zagwarantowana, gdy konsumenci chcą przenieść się od jednego dostawcy usług płatniczych do innego, lecz także wtedy, gdy chcą zamienić jeden rachunek płatniczy na inny w ramach tego samego dostawcy usług płatniczych. Pozwoliłoby to konsumentom na korzystanie z najdogodniejszych ofert na rynku i łatwe zamienianie jednego rachunku płatniczego na inne, potencjalnie korzystniejsze, niezależnie od tego, czy ma to miejsce w ramach tego samego dostawcy usług płatniczych czy między różnymi dostawcami usług płatniczych. Ewentualne opłaty pobierane przez dostawców usług płatniczych w odniesieniu do usługi przeniesienia powinny być rozsądne i zgodne z faktycznymi kosztami ponoszonymi przez dostawców usług płatniczych.

- (28) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość – w odniesieniu do przeniesienia rachunku między dostawcami usług płatniczych zlokalizowanymi na ich terytorium – ustanowienia lub utrzymania przepisów różniących się od przepisów niniejszej dyrektywy, jeżeli leży to wyraźnie w interesie konsumenta.
- (29) W miarę możliwości należy konsumentom jak najbardziej uprościć proces przenoszenia rachunku. W związku z tym państwa członkowskie powinny zapewnić, aby otrzymujący dostawca usług płatniczych ponosił odpowiedzialność za wszczęcie procesu i zarządzanie nim w imieniu konsumenta. Ustanawiając usługę przenoszenia, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zastosowania dodatkowych środków, takich jak rozwiązania techniczne. Takie dodatkowe środki mogą wykraczać poza wymogi nałożone niniejszą dyrektywą, na przykład usługa przenoszenia może być świadczona w krótszym terminie lub dostawcy usług płatniczych mogą być zobowiązani do zapewnienia – na wniosek konsumenta – automatycznego lub ręcznego przekierowywania poleceń przelewu otrzymanych w ramach starego rachunku płatniczego na nowy rachunek płatniczy przez określony, ograniczony czas od momentu otrzymania upoważnienia do przeniesienia. Takie dodatkowe środki mogą być również stosowane przez dostawców usług płatniczych na zasadzie dobrowolności, nawet gdy nie są wymagane przez państwo członkowskie.
- (30) Konsumentom powinni mieć prawo zwrócić się do otrzymującego dostawcy usług płatniczych o przeniesienie całości lub części przychodzących na rachunek poleceń przelewu, zleceń stałych dotyczących poleceń przelewu lub upoważnień do realizacji poleceń zapłaty, najlepiej w ciągu jednego spotkania z otrzymującym dostawcą usług płatniczych. W tym celu konsumenci powinni mieć możliwość podpisania jednego upoważnienia, wyrażając tym samym zgodę na każde ze wspomnianych działań. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby upoważnienie od konsumenta miało formę pisemną, lecz mogą także podjąć decyzję o akceptowaniu w stosownych przypadkach środków równoważnych, na przykład gdy dostępny jest automatyczny system przenoszenia. Przed udzieleniem upoważnienia konsument powinien otrzymać informacje na temat wszystkich etapów procedury, które są niezbędne do zakończenia procesu przeniesienia rachunku. Upoważnienie może na przykład obejmować wszystkie zadania będące częścią usługi przeniesienia rachunku i umożliwiać konsumentowi wybranie tylko niektórych z tych zadań.
- (31) Aby przeniesienie rachunku zakończyło się powodzeniem, konieczna jest współpraca ze strony przekazującego dostawcy usług płatniczych. Otrzymujący dostawca usług płatniczych powinien otrzymać od przekazującego dostawcy usług płatniczych wszystkie informacje konieczne do przywrócenia płatności na innym rachunku płatniczym. Takie informacje nie powinny jednak wykraczać poza to, co jest konieczne do przeniesienia.
- (32) Aby ułatwić otwieranie rachunków za granicą, konsument powinien mieć możliwość wystąpienia do nowego dostawcy usług płatniczych o ustanowienie na nowym rachunku płatniczym całości lub części zleceń stałych dotyczących poleceń przelewu, o akceptowanie poleceń zapłaty od daty wskazanej przez konsumenta oraz o zapewnienie konsumentowi szczegółowych informacji o nowym rachunku płatniczym, najlepiej w ciągu jednego spotkania z nowym dostawcą usług płatniczych.
- (33) Konsumentom nie powinni ponosić strat finansowych, w tym wynikających z opłat i z odsetek, spowodowanych błędami którejkolwiek z dostawców usług płatniczych zaangażowanych w proces przenoszenia. W szczególności konsumenci nie powinni ponosić żadnej straty finansowej wynikającej ze spłaty dodatkowych opłat, odsetek lub innych obciążeń oraz grzywien, kar lub innych strat finansowych związanych z opóźnieniami w dokonywaniu płatności.
- (34) Państwa członkowskie powinny zagwarantować, by konsumenci zamierzający otworzyć rachunek płatniczy nie byli dyskryminowani ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania. Chociaż istotne jest zapewnienie przez instytucje kredytowe, by ich klienci nie wykorzystywali systemu finansowego do celów niezgodnych z prawem, takich jak oszustwo, pranie pieniędzy czy finansowanie terroryzmu, nie powinny one stwarzać przeszkód konsumentom, którzy chcą czerpać korzyści z zalet rynku wewnętrznego poprzez otwieranie rachunków płatniczych za granicą i korzystanie z nich. Z tego względu przepisy dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ nie powinny być wykorzystywane jako pretekst do odrzucania konsumentów mniej atrakcyjnych z perspektywy komercyjnej.

(¹) Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).

- (35) Konsumenci legalnie przebywający w Unii nie powinni być dyskryminowani ze względu na swoją obywatelstwo lub miejsce zamieszkania ani z innych przyczyn, o których mowa w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), przy składaniu wniosku o rachunek płatniczy ani w dostępie do niego na terenie Unii. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewnić dostęp do podstawowych rachunków płatniczych bez względu na sytuację finansową konsumenta, taką jak jego sytuacja pod względem zatrudnienia, poziom dochodów, historia kredytowa czy upadłość konsumenta.
- (36) Konsumenci legalnie przebywający w Unii, którzy nie mają rachunku płatniczego w danym państwie członkowskim, powinni mieć w tym państwie członkowskim możliwość otwarcia i korzystania z podstawowego rachunku płatniczego. Pojęcie „legalnie przebywającego w Unii” powinno obejmować zarówno obywateli Unii, jak i obywateli państw trzecich, którzy już korzystają z praw na mocy aktów prawnych Unii, takich jak: rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 ⁽¹⁾, dyrektywa Rady 2003/109/WE ⁽²⁾, rozporządzenie Rady (WE) nr 859/2003 ⁽³⁾ oraz dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾. Pojęcie to powinno również obejmować osoby ubiegające się o azyl na podstawie Konwencji genewskiej z dnia 28 lipca 1951 r. dotyczącej statusu uchodźców i protokołu do niej z dnia 31 stycznia 1976 r. oraz innych właściwych umów międzynarodowych. Ponadto państwa członkowskie powinny mieć możliwość rozszerzenia zakresu pojęcia „legalnie przebywającego w Unii” na innych obywateli państw trzecich, którzy przebywają na ich terytorium.
- (37) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość – przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych zagwarantowanych w Traktatach – wymagać od konsumentów, którzy zamierzają otworzyć podstawowy rachunek płatniczy na ich terytorium, by wykazali, że są faktycznie zainteresowani otwarciem takiego rachunku. Bez uszczerbku dla przyjętych zgodnie z dyrektywą 2005/60/WE wymogów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy w celu wykazania takiego faktycznego zainteresowania nie należy wymagać fizycznej obecności w placówkach instytucji kredytowych.
- (38) Państwa członkowskie powinny zapewnić, by liczba instytucji kredytowych oferujących podstawowe rachunki płatnicze była wystarczająca do zapewnienia dostępu do nich wszystkim konsumentom, w celu uniknięcia jakiegokolwiek dyskryminacji konsumentów i zapobieżenia zakłóceniom konkurencji. Przy określaniu wystarczającej liczby instytucji kredytowych powinno się brać pod uwagę takie czynniki, jak: zasięg sieci instytucji kredytowych, rozmiar terytorium państwa członkowskiego, rozkład konsumentów na tym terytorium, udział instytucji kredytowych w rynku oraz to, czy podstawowe rachunki płatnicze stanowią jedynie niewielką część rachunków płatniczych zapewnianych przez instytucję kredytową. Co do zasady podstawowe rachunki płatnicze powinny być oferowane przez jak największą liczbę instytucji kredytowych, aby zagwarantować konsumentom możliwość otwarcia takich rachunków w placówce instytucji kredytowej, która jest w bliskiej odległości od ich miejsca zamieszkania, oraz zagwarantować, że konsumenci nie są w żaden sposób dyskryminowani, jeżeli chodzi o dostęp do takich rachunków i że mogą skutecznie z nich korzystać. W szczególności państwa członkowskie powinny zapewnić, by nie istniała żadna widoczna forma dyskryminacji objawiająca się na przykład w różnych wzorach kart lub w różnych numerach rachunków lub kart. Państwo członkowskie powinno jednak móc przewidzieć, że podstawowe rachunki płatnicze są oferowane przez mniejszą liczbę instytucji kredytowych, ale powinno to być uzasadnione faktem, że na przykład te instytucje kredytowe są tak powszechnie obecne na terytorium tego państwa członkowskiego, że mogłyby obsługiwać wszystkich konsumentów bez zmuszania ich do odbycia zbyt dalekiej podróży w celu dotarcia do ich placówek. Ponadto konsumenci korzystający z podstawowych rachunków płatniczych nie powinni być w żaden sposób stygmatyzowani, a ten cel można lepiej osiągnąć, gdy wyznaczy się większą liczbę instytucji kredytowych.
- (39) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia mechanizmów pomocy w pełnym wykorzystaniu przepisów niniejszej dyrektywy konsumentom bez stałego adresu zamieszkania, osobom ubiegającym się o azyl i konsumentom, którym nie przyznano zezwolenia na pobyt, ale których wydalenie jest niemożliwe z przyczyn prawnych lub faktycznych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U. L 149 z 5.7.1971, s. 2).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 859/2003 z dnia 14 maja 2003 r. rozszerzające przepisy rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77).

- (40) Umożliwiając instytucjom kredytowym oferowanie, na wniosek konsumenta, kredytu w rachunku bieżącym powiązanego z podstawowym rachunkiem płatniczym, państwa członkowskie powinny mieć możliwość określenia maksymalnej kwoty i maksymalnego okresu obowiązywania takiego kredytu w rachunku bieżącym. Państwa członkowskie powinny także zapewnić przekazywanie konsumentom informacji o wszelkich powiązanych opłatach w przejrzysty sposób. Oferując kredyt w rachunku bieżącym w ramach podstawowego rachunku płatniczego, instytucje kredytowe powinny ponadto przestrzegać dyrektywę 2008/48/WE.
- (41) Aby zapewnić prawidłową obsługę użytkowników podstawowych rachunków płatniczych, państwa członkowskie powinny wymagać od instytucji kredytowych zapewnienia, aby odpowiedni personel był właściwie przeszkolony oraz aby potencjalne konflikty interesów nie miały negatywnego wpływu na tych konsumentów.
- (42) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zezwolenia instytucjom kredytowym na odmówienie otwarcia podstawowego rachunku płatniczego konsumentom, którzy mają już w tym samym państwie członkowskim rachunek płatniczy, który jest aktywny i przynajmniej równoważny temu, o który wnioskuje. Aby sprawdzić, czy dany konsument ma już rachunek płatniczy, instytucje kredytowe powinny móc polegać na oświadczeniach konsumenta.
- (43) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby proces rozpatrywania wniosków o udzielenie dostępu do podstawowego rachunku płatniczego przez instytucje kredytowe odbywał się w terminach ustanowionych w niniejszej dyrektywie oraz żeby w przypadku odmownego rozpatrzenia wniosku instytucje kredytowe informowały konsumenta o szczegółowych przyczynach tej odmowy, chyba że taka informacja naruszałaby bezpieczeństwo narodowe, porządek publiczny lub dyrektywę 2005/60/WE.
- (44) Konsumentom powinni być zagwarantowany dostęp do zestawu podstawowych usług płatniczych. Usługi powiązane z podstawowymi rachunkami płatniczymi powinny obejmować możliwość umieszczania środków pieniężnych na rachunku i wypłacania gotówki. Konsumentom powinni być umożliwione wykonywanie podstawowych transakcji płatniczych, takich jak otrzymywanie dochodów lub świadczeń, płacenie rachunków lub podatków oraz nabywanie towarów i usług, w tym za pośrednictwem polecenia zapłaty, polecenia przelewu oraz za pomocą karty płatniczej. Usługi takie powinny umożliwiać zakup towarów i usług w internecie oraz dawać konsumentom możliwość inicjowania zleceń płatniczych za pośrednictwem narzędzi internetowych zapewnianych przez instytucję kredytową, jeżeli są one dostępne. Podstawowy rachunek płatniczy nie powinien być jednak ograniczony do zastosowań internetowych, ponieważ stwarzałoby to przeszkodę dla konsumentów nieposiadających dostępu do internetu. Państwa członkowskie powinny zapewnić, by w przypadku usług związanych z otwieraniem, prowadzeniem i zamknięciem rachunku płatniczego oraz umieszczeniem środków pieniężnych na rachunku i wypłacaniem gotówki, a także wykonywaniem transakcji płatniczych przy użyciu kart płatniczych, z wyjątkiem kart kredytowych, nie istniały ograniczenia liczby operacji, jakich może dokonać konsument zgodnie ze specjalną taryfą prowizji i opłat określoną w niniejszej dyrektywie. Jeżeli chodzi o wykonywanie poleceń przelewu oraz poleceń zapłaty, a także transakcje dokonywane za pomocą karty kredytowej, powiązanych z podstawowym rachunkiem płatniczym, państwa członkowskie powinny mieć możliwość określenia minimalnej liczby operacji, jakich może dokonać konsument zgodnie ze specjalną taryfą prowizji i opłat określoną w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że usługi, z którymi związane są te operacje, są wykorzystywane do prywatnego użytku konsumenta. Określając definicję prywatnego użytku, państwa członkowskie powinny uwzględnić istniejące zachowania konsumentów i powszechne praktyki handlowe. Opłaty pobierane za operacje wykonane powyżej minimalnej liczby operacji nie powinny nigdy być wyższe niż opłaty pobierane w ramach zwykle stosowanej przez instytucję kredytową polityki cenowej.
- (45) Określając, jakie usługi mają być oferowane wraz z podstawowym rachunkiem płatniczym i jaka jest minimalna liczba operacji, uwzględnia się specyfikę krajową. W szczególności pewne usługi mogą być w niektórych państwach członkowskich uważane za podstawowe dla zagwarantowania pełnego korzystania z rachunku płatniczego z powodu ich powszechnego stosowania na szczeblu krajowym. Na przykład w niektórych państwach członkowskich konsumenci wciąż powszechnie korzystają z czeków, podczas gdy ten środek płatniczy jest bardzo rzadko wykorzystywany w innych państwach członkowskich. Niniejsza dyrektywa powinna zatem pozwalać państwom członkowskim na określanie dodatkowych usług, które są uznawane za podstawowe na szczeblu krajowym i które powinny być świadczone w ramach podstawowego rachunku płatniczego w danym państwie członkowskim. Państwa członkowskie powinny także zapewnić, by opłaty pobierane przez instytucje kredytowe za świadczenie takich dodatkowych usług powiązanych z podstawowym rachunkiem płatniczym były rozsądne.

- (46) Aby zapewnić dostęp do podstawowych rachunków płatniczych dla możliwie najszerszego grona konsumentów, rachunki te powinny być oferowane nieodpłatnie lub za rozsądną opłatą. Aby zachęcić podatnych na zagrożenia konsumentów nieposiadających rachunku bankowego do udziału w rynku bankowości detalicznej, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zapewnienia, by podstawowe rachunki płatnicze były oferowane takim konsumentom na szczególnie korzystnych warunkach, na przykład nieodpłatnie. Państwa członkowskie powinny mieć swobodę przy wprowadzaniu mechanizmu określania konsumentów, którzy mogą korzystać z podstawowego rachunku płatniczego na korzystniejszych warunkach, jeżeli taki mechanizm zapewni konsumentom podatnym na zagrożenia dostęp do podstawowego rachunku płatniczego. W żadnym przypadku takie podejście nie powinno naruszać prawa wszystkich konsumentów, także tych mniej podatnych na zagrożenia, do dostępu do podstawowych rachunków płatniczych przynajmniej za rozsądną opłatą. Ponadto wszelkie dodatkowe opłaty pobierane od konsumenta z tytułu niewypełnienia przez niego warunków określonych w umowie również powinny być rozsądne. Państwa członkowskie powinny ustalić, jakie opłaty są rozsądne, zgodnie ze specyfiką krajową.
- (47) Instytucje kredytowe powinny odmówić otwarcia podstawowego rachunku płatniczego lub powinny wypowiedzieć umowę takiego rachunku wyłącznie w szczególnych okolicznościach, takich jak niezgodność z ustawodawstwem dotyczącym prania pieniędzy i finansowania terroryzmu czy zapobiegania przestępstwom i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie. Nawet w wymienionych przypadkach odmowę można uznać za zasadną jedynie wówczas, gdy konsument nie przestrzega tego ustawodawstwa, a nie z powodu zbyt uciążliwej lub kosztownej procedury sprawdzania zgodności z ustawodawstwem. Mogą jednak mieć miejsce przypadki, gdy konsument nadużywa swojego prawa do otwarcia i korzystania z podstawowego rachunku płatniczego. Na przykład państwo członkowskie powinno mieć możliwość zezwolenia instytucji kredytowej na zastosowanie środków skierowanych przeciwko konsumentom, którzy popełnili przestępstwo takie jak poważne oszustwo na szkodę instytucji kredytowej, aby uniknąć powtórnego popełnienia takiego przestępstwa. Takie środki mogą obejmować na przykład ograniczenie temu konsumentowi na określony okres dostępu do podstawowego rachunku płatniczego. Prócz tego mogą mieć miejsce przypadki, gdy uprzednie odrzucenie wniosku o otwarcie rachunku płatniczego może być konieczne do zidentyfikowania konsumentów, którzy mogliby skorzystać z rachunku płatniczego na korzystniejszych warunkach. W takim przypadku instytucja kredytowa powinna poinformować konsumenta, że w celu uzyskania nieodpłatnego dostępu do podstawowego rachunku płatniczego może on skorzystać ze szczególnego mechanizmu stosowanego w przypadku odrzucenia wniosku o otwarcie rachunku płatniczego podlegającego opłacie, jak przewidziano w niniejszej dyrektywie. Oba takie dodatkowe przypadki powinny być jednak ograniczone do minimum, szczególne i zgodne z precyzyjnie określonymi przepisami prawa krajowego. Określając dodatkowe przypadki, w których instytucje kredytowe mogą odmówić zaoferowania konsumentom rachunków płatniczych, państwa członkowskie powinny mieć możliwość uwzględnienia, między innymi, powodów związanych z bezpieczeństwem publicznym i porządkiem publicznym.
- (48) Państwa członkowskie oraz instytucje kredytowe powinny dostarczać konsumentom przejrzystych i wyczerpujących informacji na temat prawa do otwarcia i korzystania z podstawowego rachunku płatniczego. Państwa członkowskie powinny zapewnić, by środki komunikacji były właściwie ukierunkowane i docierały w szczególności do konsumentów nieposiadających rachunku bankowego, konsumentów podatnych na zagrożenia i konsumentów mobilnych. Instytucje kredytowe powinny aktywnie udostępniać konsumentom przystępne informacje na temat szczególnych cech oferowanych podstawowych rachunków płatniczych, wiążących się z nimi opłat oraz warunków korzystania z takich rachunków i na temat działań, jakie konsumenci muszą wykonać, aby skorzystać z przysługującego im prawa do otwarcia podstawowego rachunku płatniczego, a także świadczyć im odpowiednią pomoc. Konsumenci powinni zostać w szczególności poinformowani o tym, że w celu uzyskania dostępu do podstawowego rachunku płatniczego nie jest wymagane wykupienie dodatkowych usług.
- (49) Państwa członkowskie powinny promować środki, które wspierają edukację konsumentów najbardziej podatnych na zagrożenia, zapewniając im wskazówki i pomoc w odpowiedzialnym zarządzaniu ich finansami. Należy również dostarczyć informacji na temat wskazówek, jakich konsumentom mogą udzielić organizacje konsumenckie i organy krajowe. Ponadto państwa członkowskie powinny wspierać inicjatywy instytucji kredytowych, które dążą do tego, by udostępnianiu podstawowych rachunków płatniczych towarzyszyły niezależne działania w zakresie edukacji finansowej.
- (50) Aby ułatwić dostawcom usług płatniczych możliwość transgranicznego świadczenia usług, mając na uwadze współpracę, wymianę informacji i rozstrzyganie sporów między właściwymi organami, właściwymi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów niniejszej dyrektywy powinny być właściwe organy działające pod auspicjami EUNB, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1093/2010, lub inne organy krajowe, pod warunkiem że współpracują one z organami działającymi pod auspicjami EUNB w celu wykonania swoich zadań przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

- (51) Państwa członkowskie powinny wyznaczyć właściwe organy upoważnione do zapewnienia egzekwowania przepisów niniejszej dyrektywy oraz zapewnić, aby organom tym przyznano uprawnienia w zakresie dochodzeń i egzekwowania oraz odpowiednie zasoby niezbędne do wykonywania ich obowiązków. Właściwe organy mogą w odniesieniu do niektórych aspektów niniejszej dyrektywy działać poprzez zwracanie się do sądów właściwych do wydawania decyzji, w tym – w stosownych przypadkach – w drodze odwołania. Pozwoliłoby to państwom członkowskim, w szczególności w przypadkach gdyby przepisy niniejszej dyrektywy zostały przetransponowane do prawa cywilnego, na pozostawienie egzekwowania tych przepisów we właściwości odpowiednich organów i sądów. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczania różnych właściwych organów do wykonywania szerokiej gamy obowiązków ustanowionych w niniejszej dyrektywie. Na przykład w odniesieniu do niektórych przepisów państwa członkowskie mogłyby wyznaczyć właściwe organy odpowiedzialne za egzekwowanie ochrony konsumenta, natomiast w odniesieniu do innych mogłyby postanowić o wyznaczeniu podmiotów sprawujących nadzór ostrożnościowy. Możliwość wyznaczenia różnych właściwych organów nie powinna mieć wpływu na obowiązki dotyczące stałego nadzoru i współpracy między właściwymi organami określone w niniejszej dyrektywie.
- (52) Konsumentom powinni mieć dostęp do skutecznych i wydajnych procedur związanych z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów wynikających z praw i obowiązków ustanowionych na mocy niniejszej dyrektywy. W odniesieniu do odpowiednich sporów umownych dostęp taki zapewnia już dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE⁽¹⁾. Konsumentom powinni mieć jednak także prawo dostępu do procedur związanych z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów w przypadku sporów powstałych przed zawarciem umowy, dotyczących praw i obowiązków ustanowionych w niniejszej dyrektywie, na przykład w przypadku gdy odmówiono im dostępu do podstawowego rachunku płatniczego. W związku z tym niniejsza dyrektywa przewiduje, że konsumentom powinni mieć dostęp do procedur związanych z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów dotyczących praw i obowiązków ustanowionych w niniejszej dyrektywie, bez rozróżnienia między sporami umownymi a sporami powstałymi przed zawarciem umowy. Takie procedury związane z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów oraz podmioty przeprowadzające takie procedury powinny spełniać wymogi jakościowe ustanowione w dyrektywie 2013/11/UE. Zapewnienie zgodności z niniejszą dyrektywą wymaga przetwarzania danych osobowych konsumentów. Przetwarzanie danych osobowych podlega dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE⁽²⁾. W związku z tym niniejsza dyrektywa powinna być zgodna z zasadami ustanowionymi w dyrektywie 95/46/WE.
- (53) Co dwa lata, przy czym po raz pierwszy w ciągu czterech lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie powinny sporządzać wiarygodne roczne statystyki dotyczące funkcjonowania środków wprowadzonych w niniejszej dyrektywie. W tym celu powinny one korzystać z wszelkich odpowiednich źródeł informacji i przekazywać zgromadzone informacje Komisji. Komisja powinna sporządzać sprawozdania na podstawie informacji otrzymanych od państw członkowskich, po raz pierwszy po czterech latach od wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co dwa lata.
- (54) Pięć lat po wejściu w życie niniejszej dyrektywy należy przeprowadzić jej przegląd w celu uwzględnienia zmian rynkowych, takich jak pojawienie się nowych rodzajów rachunków płatniczych i usług płatniczych, jak również zmian w innych obszarach prawa Unii oraz doświadczeń państw członkowskich. W sprawozdaniu z przeglądu należy ująć wykaz postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczętych przez Komisję w związku z niniejszą dyrektywą. Powinien on również obejmować ocenę średnich poziomów opłat w państwach członkowskich za rachunki płatnicze objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, ocenę tego, czy wprowadzone środki zwiększyły wiedzę konsumentów na temat opłat za prowadzenie rachunku płatniczego i porównywalność rachunków płatniczych oraz czy ułatwiły one przenoszenie rachunków płatniczych, a także obejmować liczbę posiadaczy rachunków, którzy przenieśli rachunek płatniczy od czasu transpozycji niniejszej dyrektywy.

Podczas przeglądu należy również przeanalizować liczbę dostawców oferujących podstawowe rachunki płatnicze oraz liczbę takich rachunków, które zostały otwarte, w tym przez konsumentów nieposiadających wcześniej rachunku bankowego, przykłady najlepszych praktyk państw członkowskich powodujących zmniejszenie wyłączeń konsumentów z dostępu do usług płatniczych, jak również średnie roczne opłaty pobierane za podstawowe rachunki płatnicze. Podczas przeglądu należy także przeprowadzić ocenę kosztów i korzyści związanych z wprowadzeniem możliwości przenoszenia rachunków płatniczych w całej Unii, wykonalności przygotowania ram w celu zapewnienia mechanizmu automatycznego przekierowywania płatności z jednego rachunku płatniczego na drugi w tym samym państwie członkowskim, w połączeniu z systemem automatycznego powiadamiania

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (dyrektywa w sprawie ADR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 63).

⁽²⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

płatników lub odbiorców o przekierowywaniu ich płatności oraz wykonalności rozszerzenia usługi przeniesienia na przypadki, gdy otrzymujący i przekazujący dostawca usług płatniczych zlokalizowani są w różnych państwach członkowskich. W przeglądzie należy również zawrzeć ocenę skuteczności istniejących środków i potrzebę zapewnienia dodatkowych środków na rzecz zwiększenia włączenia społecznego pod względem finansowym oraz pomocy członkom społeczeństwa podatnym na zagrożenia w związku z ich nadmiernym zadłużeniem. W ramach przeglądu należy także ocenić, czy przepisy dotyczące informacji, których muszą dostarczać dostawcy usług płatniczych przy oferowaniu produktów w pakietach, są wystarczające, czy też konieczne jest wprowadzenie dodatkowych środków. Podczas przeglądu należy także ocenić potrzebę zastosowania dodatkowych środków dotyczących porównywarek internetowych i potrzebę akredytacji takich porównywarek. Komisja powinna przedstawić to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, dołączając do niego, w stosownych przypadkach, wnioski ustawodawcze.

- (55) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie zgodnie z art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).
- (56) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie zwiększenie przejrzystości i porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, ułatwienie przenoszenia rachunków płatniczych i dostępu do podstawowych rachunków płatniczych, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na potrzebę przewyciężenia fragmentaryzacji rynku i zapewnienia równych warunków działania w Unii możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona pojąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (57) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną z dnia 28 września 2011 r. państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽¹⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (58) Przeprowadzono konsultacje z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES ZASTOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres zastosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady dotyczące przejrzystości i porównywalności opłat pobieranych od konsumentów w odniesieniu do ich rachunków płatniczych prowadzonych na terytorium Unii, zasady dotyczące przenoszenia rachunków płatniczych w obrębie państwa członkowskiego oraz zasady ułatwiania konsumentom otwierania rachunków płatniczych za granicą.
2. W niniejszej dyrektywie określa się także ramy przepisów i warunków, zgodnie z którymi państwa członkowskie muszą zagwarantować konsumentom prawo do otwierania i korzystania z podstawowych rachunków płatniczych w Unii.
3. Rozdziały II i III mają zastosowanie do dostawców usług płatniczych.
4. Rozdział IV ma zastosowanie do instytucji kredytowych.

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu rozdziału IV do dostawców usług płatniczych innych niż instytucje kredytowe.

⁽¹⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

5. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu wszystkich lub części przepisów niniejszej dyrektywy do podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE ⁽¹⁾.

6. Dyrektywa ma zastosowanie do rachunków płatniczych, za pośrednictwem których konsumenci mogą co najmniej:

- a) umieszczać środki pieniężne na rachunku płatniczym;
- b) wypłacać gotówkę z rachunku płatniczego;
- c) zlecać i otrzymywać transakcje płatnicze, w tym polecenia przelewu, do i od stron trzecich.

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu wszystkich lub niektórych przepisów niniejszej dyrektywy do rachunków płatniczych innych niż rachunki, o których mowa w akapicie pierwszym.

7. Otwarcie i korzystanie z podstawowego rachunku płatniczego na mocy niniejszej dyrektywy musi być zgodne z dyrektywą 2005/60/WE.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną, która działa w celach innych niż jej działalność handlowa, gospodarcza, rzemieślnicza lub zawodowa;
- 2) „legalnie przebywający w Unii” oznacza sytuację, gdy osoba fizyczna ma prawo pobytu w państwie członkowskim na mocy przepisów unijnych lub krajowych, co obejmuje konsumentów bez stałego adresu zamieszkania i osoby ubiegające się o azyl na podstawie Konwencji genewskiej z dnia 28 lipca 1951 r. dotyczącej statusu uchodźców, protokołu do niej z dnia 31 stycznia 1967 r. i innych właściwych umów międzynarodowych;
- 3) „rachunek płatniczy” oznacza rachunek prowadzony w imieniu jednego lub większej liczby konsumentów, wykorzystywany do wykonywania transakcji płatniczych;
- 4) „usługa płatnicza” oznacza usługę płatniczą zgodnie z definicją w art. 4 pkt 3 dyrektywy 2007/64/WE;
- 5) „transakcja płatnicza” oznacza działanie zainicjowane przez płatnika lub odbiorcę, polegające na umieszczeniu na rachunku, transferze lub wypłaceniu środków pieniężnych, niezależnie od rodzaju pierwotnych zobowiązań między płatnikiem a odbiorcą;
- 6) „usługi powiązane z rachunkiem płatniczym” oznaczają wszelkie usługi związane z otwarciem, prowadzeniem i zamknięciem rachunku płatniczego, w tym usługi płatnicze i transakcje płatnicze objęte zakresem art. 3 lit. g) dyrektywy 2007/64/WE oraz kredyt w rachunku bieżącym i przekroczenie salda na rachunku;
- 7) „dostawca usług płatniczych” oznacza dostawcę usług płatniczych zgodnie z definicją w art. 4 pkt 9 dyrektywy 2007/64/WE;

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

- 8) „instytucja kredytowa” oznacza instytucję kredytową zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 ⁽¹⁾;
- 9) „instrument płatniczy” oznacza instrument płatniczy zgodnie z definicją w art. 4 pkt 23 dyrektywy 2007/64/WE;
- 10) „przekazujący dostawca usług płatniczych” oznacza dostawcę usług płatniczych, który przekazuje informacje wymagane w celu przeniesienia rachunku;
- 11) „otrzymujący dostawca usług płatniczych” oznacza dostawcę usług płatniczych, do którego przekazywane są informacje wymagane w celu przeniesienia rachunku;
- 12) „zlecenie płatnicze” oznacza każdą dyspozycję płatnika lub odbiorcy dla jego dostawcy usług płatniczych z żądaniem wykonania transakcji płatniczej;
- 13) „płatnik” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która jest posiadaczem rachunku płatniczego i składa zlecenie płatnicze z tego rachunku płatniczego, lub – w przypadku gdy rachunek płatniczy płatnika nie istnieje – osobę fizyczną lub prawną, która składa zlecenie płatnicze na rachunek płatniczy odbiorcy;
- 14) „odbiorca” oznacza osobę fizyczną lub prawną będącą zamierzonym odbiorcą środków pieniężnych stanowiących przedmiot transakcji płatniczej;
- 15) „opłaty” oznaczają wszelkie ewentualne opłaty i kary należne dostawcy usług płatniczych od konsumenta za świadczenie usług powiązanych z rachunkiem płatniczym lub w związku z nimi;
- 16) „stopa oprocentowania środków na rachunku” oznacza stopę służącą do obliczenia odsetek wypłacanych konsumentowi w związku z przechowywaniem środków pieniężnych na rachunku płatniczym;
- 17) „trwały nośnik informacji” oznacza dowolny instrument umożliwiający konsumentowi przechowywanie informacji kierowanych do niego osobiście, w sposób umożliwiający dostęp do nich w przyszłości przez okres właściwy do celów tych informacji i pozwalający na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci;
- 18) „przeniesienie rachunku” lub „usługa przeniesienia rachunku” oznacza dokonanie na wniosek konsumenta przeniesienia od jednego do innego dostawcy usług płatniczych informacji o wszystkich lub niektórych zleceniach stałych dotyczących poleceń przelewu, regularnych poleceniach zapłaty oraz regularnie przychodzących na rachunek poleceń przelewu w ramach rachunku płatniczego albo jakiegokolwiek dodatniego salda z jednego rachunku płatniczego na inny, albo obie te możliwości, któremu może towarzyszyć zamknięcie poprzedniego rachunku płatniczego;
- 19) „polecenie zapłaty” oznacza krajową lub transgraniczną usługę płatniczą polegającą na obciążeniu rachunku płatniczego płatnika, w przypadku gdy transakcja płatnicza została zainicjowana przez odbiorcę na podstawie zgody udzielonej przez płatnika;
- 20) „polecenie przelewu” oznacza krajową lub transgraniczną usługę płatniczą polegającą na uznaniu rachunku płatniczego odbiorcy, w przypadku gdy transakcja płatnicza lub seria transakcji płatniczych z rachunku płatniczego płatnika jest dokonywana przez dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek płatniczy płatnika, na podstawie dyspozycji udzielonych przez płatnika;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

- 21) „zlecenie stałe” oznacza dyspozycję udzieloną przez płatnika dostawcy usług płatniczych prowadzącemu rachunek płatniczy płatnika polegającą na realizowaniu poleceń przelewu w regularnych odstępach czasu lub w uprzednio określonych terminach;
- 22) „środki pieniężne” oznaczają banknoty i monety, zapis księgowy i pieniądź elektroniczny zgodnie z definicją w art. 2 pkt 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE⁽¹⁾;
- 23) „umowa ramowa” oznacza umowę o usługę płatniczą, która reguluje wykonanie indywidualnych i kolejnych transakcji płatniczych w przyszłości i która może zawierać obowiązki i warunki otwarcia rachunku płatniczego;
- 24) „dzień roboczy” oznacza dzień, w którym stosowny dostawca usług płatniczych prowadzi działalność wymaganą do wykonania transakcji płatniczej;
- 25) „kredyt w rachunku bieżącym” oznacza zawartą w sposób wyraźny umowę o kredyt, na mocy której dostawca usług płatniczych umożliwia konsumentowi dysponowanie środkami pieniężnymi w wysokości przekraczającej bieżące saldo rachunku płatniczego konsumenta;
- 26) „przekroczenie salda na rachunku” oznacza akceptowaną w sposób milczący możliwość przekraczania salda środków pieniężnych, dzięki której dostawca usług płatniczych umożliwia konsumentowi dysponowanie środkami pieniężnymi w wysokości przekraczającej bieżące saldo rachunku płatniczego konsumenta lub udzielony kredyt w rachunku bieżącym;
- 27) „właściwy organ” oznacza organ wyznaczony jako właściwy przez państwo członkowskie zgodnie z art. 21.

ROZDZIAŁ II

PORÓWNYWALNOŚĆ OPŁAT ZWIĄZANYCH Z RACHUNKAMI PŁATNICZYMI

Artykuł 3

Wykaz najbardziej reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym i podlegających opłacie na szczeblu krajowym oraz ujednolicona terminologia

1. Państwa członkowskie sporządzają wstępny wykaz co najmniej 10 i nie więcej niż 20 najbardziej reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym i podlegających opłacie, oferowanych przez przynajmniej jednego dostawcy usług płatniczych na szczeblu krajowym. Wykaz ten zawiera pojęcia i definicje dotyczące każdej ze wskazanych usług. W każdym języku urzędowym danego państwa członkowskiego używa się tylko jednego pojęcia dla danej usługi.
2. Na potrzeby ust. 1 państwa członkowskie uwzględniają te usługi, które:
 - a) są najczęściej wykorzystywane przez konsumentów w odniesieniu do ich rachunku płatniczego;
 - b) generują najwyższe koszty dla konsumentów, zarówno w ujęciu ogólnym, jak i jednostkowym.

W celu zapewnienia właściwego stosowania kryteriów określonych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu EUNB wydaje do dnia 18 marca 2015 r. wytyczne zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (Dz.U. L 267 z 10.10.2009, s. 7).

3. Państwa członkowskie przekazują Komisji i EUNB do dnia 18 września 2015 r. wstępne wykazy, o których mowa w ust. 1. Na wniosek Komisji państwa członkowskie dostarczają jej dodatkowe informacje dotyczące danych, na podstawie których sporządziły te wykazy przy uwzględnieniu kryteriów określonych w ust. 2.

4. Na podstawie wstępnych wykazów przekazanych zgodnie z ust. 3 EUNB przygotowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych ustanawiających ujednoczoną terminologię Unii dla tych usług, które są wspólne przynajmniej dla większości państw członkowskich. Ujednoczona terminologia Unii obejmuje wspólne pojęcia i definicje dotyczące wspólnych usług i jest udostępniana w językach urzędowych instytucji Unii. W każdym języku urzędowym danego państwa członkowskiego używa się tylko jednego pojęcia dla danej usługi.

EUNB przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 18 września 2016 r.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

5. Państwa członkowskie włączają ujednoczoną terminologię Unii, przygotowaną zgodnie z ust. 4, do wstępnego wykazu, o którym mowa w ust. 1, i publikują powstały w ten sposób ostateczny wykaz najbardziej reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym niezwłocznie i nie później niż w ciągu trzech miesięcy po wejściu w życie aktu delegowanego, o którym mowa w ust. 4.

6. Co cztery lata, począwszy od opublikowania ostatecznego wykazu, o którym mowa w ust. 5, państwa członkowskie oceniają i w stosownych przypadkach uaktualniają wykaz najbardziej reprezentatywnych usług ustanowiony zgodnie z ust. 1 i 2. Państwa członkowskie informują Komisję i EUNB o wynikach oceny i – w stosownych przypadkach – o uaktualnionym wykazie najbardziej reprezentatywnych usług. EUNB dokonuje przeglądu wykazu i w stosownych przypadkach uaktualnia ujednoczoną terminologię Unii zgodnie z procedurą określoną w ust. 4. Po uaktualnieniu ujednoczonej terminologii Unii państwa członkowskie uaktualniają i publikują swój ostateczny wykaz, o którym mowa w ust. 5, oraz zapewniają, by dostawcy usług płatniczych stosowali uaktualnione pojęcia i definicje.

Artykuł 4

Dokument dotyczący opłat i słowniczek

1. Bez uszczerbku dla art. 42 ust. 3 dyrektywy 2007/64/WE i rozdziału II dyrektywy 2008/48/WE państwa członkowskie zapewniają, by odpowiednio wcześniej przed zawarciem z konsumentem umowy rachunku płatniczego dostawcy usług płatniczych przekazywali konsumentowi w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku informacji dokument dotyczący opłat zawierający ujednoczone pojęcia w ostatecznym wykazie najbardziej reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym, o którym to wykazie mowa w art. 3 ust. 5 niniejszej dyrektywy, oraz – w przypadku gdy takie usługi są oferowane przez dostawcę usług płatniczych – opłatę za świadczenie każdej usługi.

2. Dokument dotyczący opłat musi:

- a) być krótkim i odrębnym dokumentem;
- b) mieć przejrzysty układ i strukturę ułatwiające jego czytanie, a wielkość użytej czcionki musi sprawiać, że jest czytelny;
- c) jeżeli w oryginale został sporządzony w kolorze – być nie mniej zrozumiały w przypadku wydrukowania lub skopiowania go w wersji czarno-białej;
- d) być napisany w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym oferowany jest rachunek płatniczy, lub – w przypadku uzgodnienia przez konsumenta i dostawcę usług płatniczych – w innym języku;

- e) być precyzyjny, nie może zawierać informacji wprowadzających w błąd, a kwoty muszą być wyrażane w walucie rachunku płatniczego lub – w przypadku uzgodnienia przez konsumenta i dostawcę usług płatniczych – w innej walucie Unii;
- f) w górnej części pierwszej strony opatrzony być tytułem „Dokument dotyczący opłat” i wspólnym symbolem celem odróżnienia tego dokumentu od innych dokumentów; oraz
- g) zawierać stwierdzenie, że podane są w nim opłaty za najbardziej reprezentatywne usługi powiązane z rachunkiem płatniczym i że pełne informacje podawane przed zawarciem umowy i informacje umowne dotyczące wszystkich usług podane są w innych dokumentach.

Państwa członkowskie mogą ustalić, że do celów ust. 1 dokument dotyczący opłat jest przekazywany razem z informacjami wymaganymi na mocy innych unijnych lub krajowych aktów ustawodawczych dotyczących rachunków płatniczych i usług powiązanych, o ile spełnione są wszystkie wymogi określone w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

3. W przypadku gdy co najmniej jedna usługa jest oferowana w ramach pakietu usług powiązanych z rachunkiem płatniczym, w dokumencie dotyczącym opłat podaje się opłatę za cały pakiet, usługi zawarte w pakiecie i ich liczbę, oraz dodatkowe opłaty za każdą usługę, która przekracza liczbę usług objętych opłatą za pakiet.

4. Państwa członkowskie zobowiązują dostawców usług płatniczych do udostępnienia konsumentom słowniczka zawierającego co najmniej ujednolicone pojęcia określone w ostatecznym wykazie, o którym mowa w art. 3 ust. 5, a także powiązane definicje.

Państwa członkowskie zapewniają, by słowniczek udostępniony zgodnie z akapitem pierwszym – obejmujący ewentualnie inne definicje – był napisany językiem jasnym, jednoznacznym i bez sformułowań specjalistycznych oraz aby nie wprowadzał w błąd.

5. Dostawcy usług płatniczych zapewniają konsumentom stały dostęp do dokumentu dotyczącego opłat oraz do słowniczka. Dokumenty te muszą być łatwo dostępne – również dla osób niebędących klientami – w miarę możliwości w formie elektronicznej na stronach internetowych dostawców usług płatniczych, oraz w dostępnych dla konsumentów lokalach zajmowanych przez dostawców usług płatniczych. Muszą być one również przekazywane bezpłatnie na wniosek konsumenta w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku informacji.

6. EUNB, po konsultacji z organami krajowymi i po przeprowadzeniu badania konsumentckiego, opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych dotyczących ujednoliconego formatu dokumentu dotyczącego opłat i jego wspólnego symbolu.

EUNB przedstawia Komisji te projekty wykonawczych standardów technicznych do dnia 18 września 2016 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

7. Po uaktualnieniu ujednoliconej terminologii Unii zgodnie z art. 3 ust. 6 EUNB dokonuje w stosownych przypadkach przeglądu ujednoliconego formatu dokumentu dotyczącego opłat i jego wspólnego symbolu, a także uaktualnia je, zgodnie z procedurą określoną w ust. 6 niniejszego artykułu.

Artykuł 5

Zestawienie opłat

1. Bez uszczerbku dla art. 47 i 48 dyrektywy 2007/64/WE i art. 12 dyrektywy 2008/48/WE państwa członkowskie zapewniają, by dostawcy usług płatniczych przekazywali konsumentom przynajmniej corocznie i bezpłatnie zestawienie wszystkich pobranych opłat oraz – w stosownych przypadkach – informacje dotyczące stóp oprocentowania, o których mowa w ust. 2 lit. c) i d) niniejszego artykułu, dotyczące usług powiązanych z rachunkiem płatniczym. W stosownych przypadkach dostawcy usług płatniczych stosują ujednolicone pojęcia określone w ostatecznym wykazie, o którym mowa w art. 3 ust. 5 niniejszej dyrektywy.

Sposób komunikacji wykorzystywany do przekazywania zestawienia opłat jest uzgadniany z konsumentem. Zestawienie opłat jest przekazywane w formie papierowej przynajmniej na wniosek konsumenta.

2. Zestawienie opłat zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) jednostkową opłatę pobieraną za każdą usługę i liczbę przypadków skorzystania z danej usługi w okresie objętym zestawieniem oraz w przypadku gdy usługi są połączone w pakiet, opłatę za cały pakiet, liczbę przypadków pobrania opłaty za pakiet w okresie objętym zestawieniem i dodatkową opłatę pobraną za każdą usługę, która przekracza liczbę usług objętych opłatą za pakiet;
- b) całkowitą kwotę opłat pobranych w okresie objętym zestawieniem za każdą usługę, każdy pakiet świadczonych usług i za usługi, które przekroczyły liczbę usług objętych opłatą za pakiet;
- c) w stosownych przypadkach stopę oprocentowania kredytu w rachunku bieżącym stosowaną dla danego rachunku płatniczego oraz całkowitą kwotę odsetek pobranych z tytułu kredytu w rachunku bieżącym w okresie objętym zestawieniem;
- d) w stosownych przypadkach stopę oprocentowania środków na rachunku stosowaną dla danego rachunku płatniczego oraz całkowitą kwotę odsetek narosłych w okresie objętym zestawieniem;
- e) całkowitą kwotę opłat pobranych za wszystkie usługi świadczone w okresie objętym zestawieniem.

3. Zestawienie opłat musi:

- a) mieć przejrzysty układ i strukturę ułatwiające jego czytanie, a wielkość użytej czcionki musi sprawiać, że jest czytelne;
- b) być precyzyjne, nie może zawierać informacji wprowadzających w błąd, a kwoty muszą być wyrażane w walucie rachunku płatniczego lub – w przypadku uzgodnienia przez konsumenta i dostawcę usług płatniczych – w innej walucie;
- c) w górnej części pierwszej strony być opatrzone tytułem „Zestawienie opłat” i wspólnym symbolem celem odróżnienia tego dokumentu od innych dokumentów; oraz
- d) być napisane w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym oferowany jest rachunek płatniczy, lub – w przypadku uzgodnienia przez konsumenta i dostawcę usług płatniczych – w innym języku.

Państwa członkowskie mogą ustalić, że zestawienie opłat jest przekazywane razem z informacjami wymaganymi na mocy innych unijnych lub krajowych aktów ustawodawczych dotyczących rachunków płatniczych i usług powiązanych, o ile spełnione są wszystkie wymogi określone w akapicie pierwszym.

4. EUNB, po konsultacji z organami krajowymi i po przeprowadzeniu badania konsumentckiego, opracowuje wykonawcze standardy techniczne dotyczące ujednoliconego formatu zestawienia opłat i jego wspólnego symbolu.

EUNB przedstawia Komisji projekty wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, do dnia 18 września 2016 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

5. Po uaktualnieniu ujednoczonej terminologii Unii zgodnie z art. 3 ust. 6 EUNB dokonuje w stosownych przypadkach przeglądu ujednoczonego formatu zestawienia opłat i jego wspólnego symbolu, a także uaktualnia je, zgodnie z procedurą określoną w ust. 4 niniejszego artykułu.

Artykuł 6

Informacje dla konsumentów

1. Państwa członkowskie zapewniają, by dostawcy usług płatniczych – w swoich informacjach umownych, handlowych i marketingowych skierowanych do konsumentów – stosowali w stosownych przypadkach ujednoczone pojęcia określone w ostatecznym wykazie, o którym mowa w art. 3 ust. 5. Dostawcy usług płatniczych mogą wykorzystywać w dokumencie dotyczącym opłat i w zestawieniu opłat nazwy handlowe, pod warunkiem że są one stosowane w uzupełnieniu do ujednoczonych pojęć określonych w ostatecznym wykazie, o którym mowa w art. 3 ust. 5, jako uzupełniające oznaczenie tych usług.

2. Dostawcy usług płatniczych mogą wykorzystywać nazwy handlowe do oznaczania swoich usług w informacjach umownych, handlowych i marketingowych skierowanych do konsumentów, pod warunkiem że w stosownych przypadkach dokładnie zidentyfikują odpowiadające im ujednoczone pojęcia określone w ostatecznym wykazie, o którym mowa w art. 3 ust. 5.

Artykuł 7

Porównywarki internetowe

1. Państwa członkowskie zapewniają konsumentom nieodpłatnie dostęp do co najmniej jednej strony internetowej porównującej opłaty pobierane przez dostawców usług płatniczych przynajmniej za usługi umieszczone w ostatecznym wykazie, o którym mowa w art. 3 ust. 5, na szczeblu krajowym.

Porównywarki internetowe mogą być prowadzone przez prywatnego operatora albo przez organ publiczny.

2. Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg, by porównywarki internetowe, o których mowa w ust. 1, obejmowały inne czynniki służące do opracowywania porównań dotyczących poziomu usług oferowanych przez dostawcę usług płatniczych.

3. Porównywarki internetowe ustanowione zgodnie z ust. 1 muszą:

- a) być prowadzone przez niezależnego operatora, co zapewnia dostawcom usług płatniczych równe traktowanie pod względem wyników wyszukiwań;
- b) w jasny sposób informować, kto jest właścicielem strony;
- c) określać jasne i obiektywne kryteria porównywania;
- d) posługiwać się prostym i jednoznacznym językiem, a w stosownych przypadkach – stosować ujednoczone pojęcia określone w ostatecznym wykazie, o którym mowa w art. 3 ust. 5;
- e) dostarczać dokładnych i aktualnych informacji z podaniem czasu ostatniej aktualizacji;
- f) zawierać szeroką ofertę rachunków płatniczych obejmującą znaczną część rynku, a w przypadku gdy prezentowane informacje nie stanowią pełnego przeglądu rynku, jasne oświadczenie w tej sprawie przed pokazaniem wyników; oraz
- g) zapewniać skuteczną procedurę umożliwiającą zgłaszanie błędnych informacji o opublikowanych opłatach.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by informacje o dostępności stron internetowych zgodnych z niniejszym artykułem były udostępniane *on-line*.

Artykuł 8

Rachunki płatnicze połączone w pakiety z innym produktem lub usługą

Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy rachunek płatniczy jest oferowany jako część pakietu, łącznie z innym produktem lub usługą, który nie jest powiązany z rachunkiem płatniczym, dostawca usług płatniczych informował konsumenta o tym, czy możliwe jest otwarcie rachunku płatniczego oddzielnie, a jeżeli tak, by oddzielnie informował o kosztach i opłatach związanych z każdym z pozostałych produktów lub usług oferowanych w tym pakiecie, które mogą zostać zakupione oddzielnie.

ROZDZIAŁ III

PRZENIESIENIE RACHUNKU

Artykuł 9

Świadczenie usługi przeniesienia rachunku

Państwa członkowskie zapewniają, by dostawcy usług płatniczych świadczyli usługę przeniesienia rachunku opisaną w art. 10 między rachunkami płatniczymi prowadzonymi w tej samej walucie każdemu konsumentowi, który otwiera lub już posiada rachunek płatniczy u dostawcy usług płatniczych zlokalizowanego na terytorium danego państwa członkowskiego.

Artykuł 10

Usługa przeniesienia rachunku

1. Państwa członkowskie zapewniają, by usługa przeniesienia rachunku była inicjowana przez otrzymującego dostawcę usług płatniczych na wniosek konsumenta. Usługa przeniesienia rachunku musi być zgodna przynajmniej z ust. 2–6.

Państwa członkowskie mogą ustanowić lub utrzymać środki alternatywne do środków, o których mowa w ust. 2–6, pod warunkiem że:

- a) leży to zdecydowanie w interesie konsumenta;
- b) nie powoduje dodatkowych obciążeń dla konsumenta; oraz
- c) maksymalny termin realizacji przeniesienia jest taki sam jak ogólne ramy czasowe określone w ust. 2–6.

2. Otrzymujący dostawca usług płatniczych świadczy usługę przeniesienia rachunku po otrzymaniu upoważnienia od konsumenta. W przypadku gdy rachunek ma dwóch lub więcej posiadaczy, upoważnienia musi udzielić każdy z nich.

Upoważnienie sporządza się w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym zainicjowano usługę przeniesienia rachunku, lub w każdym innym języku uzgodnionym przez strony.

W upoważnieniu konsument ma możliwość udzielenia wyraźnej zgody na przeprowadzenie przez przekazującego dostawcę usług płatniczych każdej z czynności, o których mowa w ust. 3, oraz udzielenia wyraźnej zgody na przeprowadzenie przez otrzymującego dostawcę usług płatniczych każdej z czynności, o których mowa w ust. 5.

W upoważnieniu konsument ma możliwość określenia szczegółowo przychodzących poleceń przelewu, zleceń stałych dotyczących poleceń przelewu oraz upoważnień do realizacji poleceń zapłaty, które mają zostać przeniesione. Upoważnienie umożliwia również konsumentom określenie daty, od której zlecenia stałe dotyczące poleceń przelewu oraz polecenia zapłaty mają być wykonywane z rachunku płatniczego otwartego lub prowadzonego u otrzymującego dostawcy usług płatniczych. Datę tę ustala się na co najmniej sześć dni roboczych od dnia otrzymania przez otrzymującego dostawcę usług płatniczych dokumentów przekazanych przez przekazującego dostawcę usług płatniczych zgodnie z ust. 4. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby upoważnienie od konsumenta miało formę pisemną oraz by kopię upoważnienia przekazywać konsumentowi.

3. W ciągu dwóch dni roboczych od otrzymania upoważnienia, o którym mowa w ust. 2, otrzymujący dostawca usług płatniczych zwraca się do przekazującego dostawcy usług płatniczych o przeprowadzenie następujących czynności, o ile są objęte upoważnieniem konsumenta:

- a) przekazanie otrzymującemu dostawcy usług płatniczych, a jeżeli konsument wyraźnie tego zażądał – konsumentowi wykazu istniejących zleceń stałych dotyczących poleceń przelewu oraz dostępnych informacji o upoważnieniach do realizacji poleceń zapłaty, które mają zostać przeniesione;
- b) przekazanie otrzymującemu dostawcy usług płatniczych, a jeżeli konsument wyraźnie tego zażądał – konsumentowi dostępnych informacji na temat regularnie przychodzących poleceń przelewu oraz zleconych przez wierzyciela poleceń zapłaty zrealizowanych na rachunku płatniczym konsumenta w ciągu ostatnich 13 miesięcy;
- c) zaprzestanie akceptowania poleceń zapłaty i przychodzących poleceń przelewu, ze skutkiem od daty określonej w upoważnieniu, w przypadku gdy przekazujący dostawca usług płatniczych nie zapewnia mechanizmu automatycznego przekierowywania przychodzących poleceń przelewu i poleceń zapłaty na rachunek płatniczy posiadany przez konsumenta u otrzymującego dostawcy usług płatniczych;
- d) anulowanie zleceń stałych ze skutkiem od dnia określonego w upoważnieniu;
- e) przekazanie ewentualnego pozostałego dodatniego salda na rachunek płatniczy otwarty lub prowadzony u otrzymującego dostawcy usług płatniczych w dniu określonym przez konsumenta; oraz
- f) zamknięcie rachunku płatniczego prowadzonego u przekazującego dostawcy usług płatniczych w dniu określonym przez konsumenta.

4. Po otrzymaniu wniosku od otrzymującego dostawcy usług płatniczych przekazujący dostawca usług płatniczych wykonuje następujące czynności, o ile są objęte upoważnieniem konsumenta:

- a) wysłanie w ciągu pięciu dni roboczych otrzymującemu dostawcy usług płatniczych informacji, o których mowa ust. 3 lit. a) i b);
- b) zaprzestanie akceptowania przychodzących na rachunek płatniczy poleceń przelewu i poleceń zapłaty ze skutkiem od dnia określonego w upoważnieniu, w przypadku gdy przekazujący dostawca usług płatniczych nie zapewnia mechanizmu automatycznego przekierowywania przychodzących poleceń przelewu i poleceń zapłaty na rachunek płatniczy posiadany lub otwarty przez konsumenta u otrzymującego dostawcy usług płatniczych. Państwa członkowskie mogą wymagać, by przekazujący dostawca usług płatniczych poinformował płatnika lub odbiorcę o powodach nieprzyjęcia transakcji płatniczej;
- c) anulowanie zleceń stałych ze skutkiem od daty określonej w upoważnieniu;
- d) przekazanie ewentualnego pozostałego dodatniego salda z rachunku płatniczego na rachunek płatniczy otwarty lub prowadzony u otrzymującego dostawcy usług płatniczych w dniu określonym w upoważnieniu;
- e) bez uszczerbku dla art. 45 ust. 1 i 6 dyrektywy 2007/64/WE – zamknięcie rachunku płatniczego w dniu określonym w upoważnieniu, jeżeli konsument nie ma na tym rachunku płatniczym nieuregulowanych zobowiązań i pod warunkiem zakończenia czynności wymienionych w lit. a), b) i d) niniejszego ustępu. Dostawca usług płatniczych natychmiast informuje konsumenta, w sytuacji gdy nieuregulowane zobowiązania uniemożliwiają zamknięcie jego rachunku płatniczego.

5. W ciągu pięciu dni roboczych od otrzymania informacji, o które zwrócono się do przekazującego dostawcy usług płatniczych, określonych w ust. 3, otrzymujący dostawca usług płatniczych wykonuje następujące czynności, jeżeli są objęte upoważnieniem i w zakresie, w jakim dokonanie tego umożliwiają mu informacje przedstawione przez przekazującego dostawcę usług płatniczych lub konsumenta:

- a) ustanowienie zleceń stałych dotyczących poleceń przelewu, o których ustanowienie wystąpił konsument, i ich realizacja ze skutkiem od daty określonej w upoważnieniu;
- b) dokonanie wszelkich niezbędnych przygotowań do akceptowania poleceń zapłaty i akceptowanie ich ze skutkiem od daty określonej w upoważnieniu;
- c) w stosownych przypadkach informowanie konsumentów o prawach przysługujących im zgodnie z art. 5 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 260/2012;
- d) poinformowanie płatników określonych w upoważnieniu i dokonujących regularnie przychodzących poleceń przelewu na rachunek płatniczy konsumenta o szczegółach dotyczących rachunku płatniczego konsumenta u otrzymującego dostawcy usług płatniczych oraz przekazanie płatnikom kopii upoważnienia udzielonego przez konsumenta. Jeżeli otrzymujący dostawca usług płatniczych nie posiada wszystkich niezbędnych informacji, aby poinformować płatników, zwraca się do konsumenta lub przekazującego dostawcy usług płatniczych o przekazanie brakujących informacji;
- e) poinformowanie odbiorców określonych w upoważnieniu i stosujących polecenie zapłaty do pobierania środków pieniężnych z rachunku płatniczego konsumenta o szczegółach dotyczących rachunku płatniczego konsumenta u otrzymującego dostawcy usług płatniczych oraz o dacie, od której polecenia zapłaty mają być realizowane z tego rachunku płatniczego, oraz przekazanie odbiorcom kopii upoważnienia udzielonego przez konsumenta. Jeżeli otrzymujący dostawca usług płatniczych nie posiada wszystkich niezbędnych informacji, aby poinformować odbiorcę, zwraca się do konsumenta lub przekazującego dostawcy usług płatniczych o przekazanie brakujących informacji.

W przypadku gdy konsument decyduje się osobiście przekazać informacje, o których mowa w lit. d) i e) akapitu pierwszego niniejszego ustępu, płatnikom lub odbiorcom, zamiast udzielać otrzymującemu dostawcy usług płatniczych wyraźnej zgody na wykonanie tych czynności zgodnie z ust. 2, otrzymujący dostawca usług płatniczych dostarcza konsumentowi w terminie, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, standardowe pisma zawierające szczegóły dotyczące rachunku płatniczego oraz datę początkową określoną w upoważnieniu.

6. Bez uszczerbku dla art. 55 ust. 2 dyrektywy 2007/64/WE przekazujący dostawca usług płatniczych nie może blokować instrumentów płatniczych przed datą określoną w upoważnieniu udzielonym przez konsumenta, tak aby nie przerywać świadczenia usług płatniczych na rzecz konsumenta podczas świadczenia usługi przeniesienia rachunku.

Artykuł 11

Ułatwienia dla konsumentów otwierających rachunek za granicą

1. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku gdy konsument zgłosi swojemu dostawcy usług płatniczych zamiar otwarcia rachunku płatniczego u dostawcy usług płatniczych zlokalizowanego w innym państwie członkowskim, dostawca usług płatniczych, u którego konsument posiada rachunek płatniczy, po otrzymaniu takiego wniosku udzieli konsumentowi pomocy w następujący sposób:

- a) dostarcza nieodpłatnie konsumentowi wykaz wszystkich aktualnie aktywnych zleceń stałych dotyczących poleceń przelewu oraz wystawionych przez dłużnika upoważnień do realizacji poleceń zapłaty, o ile są dostępne, oraz dostępne informacje na temat regularnie przychodzących poleceń przelewu oraz zleconych przez wierzyciela poleceń zapłaty zrealizowanych na rachunku płatniczym konsumenta w ciągu ostatnich 13 miesięcy. Wykaz ten w żaden sposób nie zobowiązuje nowego dostawcy usług płatniczych do ustanowienia usług, których nie świadczy;

- b) przekazuje ewentualne pozostałe dodatnie saldo na rachunku płatniczym posiadanym przez konsumenta na rachunek płatniczy otwarty lub prowadzony u nowego dostawcy usług płatniczych, pod warunkiem że wniosek zawiera kompletne dane umożliwiające identyfikację nowego dostawcy usług płatniczych i rachunku płatniczego konsumenta;
- c) zamyka rachunek płatniczy posiadany przez konsumenta.

2. Bez uszczerbku dla art. 45 ust. 1 i 6 dyrektywy 2007/64/WE oraz jeżeli konsument nie ma na rachunku płatniczym nieregulowanych zobowiązań, dostawca usług płatniczych, u którego konsument posiada ten rachunek płatniczy, realizuje czynności określone w ust. 1 lit. a), b) i c) niniejszego artykułu w dniu określonym przez konsumenta, który przypada co najmniej sześć dni roboczych po otrzymaniu wniosku konsumenta przez tego dostawcę usług płatniczych, o ile strony nie uzgodnią inaczej. Dostawca usług płatniczych natychmiast informuje konsumenta w sytuacji, gdy nieregulowane zobowiązania uniemożliwiają zamknięcie jego rachunku płatniczego.

Artykuł 12

Oplaty związane z usługą przeniesienia rachunku

1. Państwa członkowskie zapewniają konsumentom możliwość nieodpłatnego dostępu do danych osobowych dotyczących istniejących zleceń stałych i poleceń zapłaty prowadzonych przez przekazującego lub otrzymującego dostawcę usług płatniczych.
2. Państwa członkowskie zapewniają, by przekazujący dostawca usług płatniczych przekazywał informacje, o które zwraca się otrzymujący dostawca usług płatniczych zgodnie z art. 10 ust. 4 lit. a), bez pobierania jakichkolwiek opłat od konsumenta lub otrzymującego dostawcy usług płatniczych.
3. Państwa członkowskie zapewniają, by ewentualne opłaty pobierane przez przekazującego dostawcę usług płatniczych od konsumenta za zamknięcie prowadzonego przez niego rachunku płatniczego były ustalane zgodnie z art. 45 ust. 2, 4 i 6 dyrektywy 2007/64/WE.
4. Państwa członkowskie zapewniają, by ewentualne opłaty pobierane przez przekazującego lub otrzymującego dostawcę usług płatniczych od konsumenta za dowolną usługę świadczoną zgodnie z art. 10, inną niż usługi, o których mowa w ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, miały rozsądną wysokość i były zgodne z faktycznymi kosztami ponoszonymi przez danego dostawcę usług płatniczych.

Artykuł 13

Strata finansowa ponoszona przez klientów

1. Państwa członkowskie zapewniają, by dostawca usług płatniczych bezzwłocznie wyrównał każdą stratę finansową, w tym opłaty i odsetki, poniesioną przez konsumenta i wynikającą bezpośrednio z niewywiązania się przez tego dostawcę usług płatniczych zaangażowanego w proces przeniesienia rachunku z jego obowiązków określonych w art. 10.
2. Odpowiedzialność wynikająca z ust. 1 nie ma zastosowania w przypadkach wystąpienia nienaturalnych i nieprzewidywalnych okoliczności niezależnych od dostawcy usług płatniczych powołującego się na takie okoliczności, których skutki byłyby nieuniknione mimo wszelkich starań w celu zapobieżenia im, lub gdy dostawcę usług płatniczych wiążą inne zobowiązania prawne podlegające unijnym lub krajowym aktom ustawodawczym.
3. Państwa członkowskie zapewniają, by odpowiedzialność wynikająca z ust. 1 i 2 była ustalana w sposób zgodny z wymogami prawnymi mającymi zastosowanie na szczeblu krajowym.

*Artykuł 14***Informacje na temat usługi przeniesienia rachunku**

1. Państwa członkowskie zapewniają udostępnianie konsumentom przez dostawców usług płatniczych następujących informacji na temat usługi przeniesienia rachunku:

- a) funkcje, jakie spełniają przekazujący i otrzymujący dostawca usług płatniczych na każdym etapie procesu przeniesienia rachunku, które określono w art. 10;
- b) terminy zakończenia poszczególnych etapów;
- c) ewentualne opłaty pobierane w związku z przeniesieniem rachunku;
- d) wszelkie informacje, które konsument będzie musiał przedstawić; oraz
- e) procedury związane z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów, o których mowa w art. 24.

Państwa członkowskie mogą wymagać, by dostawcy usług płatniczych udostępniali również inne informacje, w tym, w stosownych przypadkach, informacje konieczne do określenia systemu gwarantowania depozytów w Unii, do którego należy dostawca usług płatniczych.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane nieodpłatnie w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku informacji we wszystkich placówkach dostawcy usług płatniczych dostępnych dla konsumentów oraz są stale dostępne w formie elektronicznej na jego stronie internetowej i są udostępniane konsumentom na wniosek.

ROZDZIAŁ IV

DOSTĘP DO RACHUNKÓW PŁATNICZYCH*Artykuł 15***Niedyskryminacja**

Państwa członkowskie zapewniają, by konsumenci legalnie przebywający w Unii nie byli dyskryminowani przez instytucje kredytowe ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania lub z wszelkich innych powodów, o których mowa w art. 21 Karty, w przypadku gdy konsumenci ci ubiegają się o rachunek płatniczy na terytorium Unii lub korzystają z takiego rachunku. Warunki mające zastosowanie do posiadania podstawowego rachunku płatniczego nie mogą być w żaden sposób dyskryminujące.

*Artykuł 16***Prawo dostępu do podstawowego rachunku płatniczego**

1. Państwa członkowskie zapewniają, by podstawowe rachunki płatnicze były oferowane konsumentom przez wszystkie instytucje kredytowe lub wystarczającą ich liczbę, aby zagwarantować dostęp do tych rachunków wszystkim konsumentom na swym terytorium i zapobiegać zakłóceniom konkurencji. Państwa członkowskie zapewniają, by podstawowe rachunki płatnicze nie były oferowane jedynie przez instytucje kredytowe prowadzące rachunki płatnicze wyłącznie z zastosowaniem narzędzi internetowych.

2. Państwa członkowskie zapewniają konsumentom legalnie przebywającym w Unii, w tym konsumentom bez stałego adresu i osobom ubiegającym się o azyl oraz konsumentom, którym nie przyznano zezwolenia na pobyt, ale których wydalenie jest niemożliwe z przyczyn prawnych lub faktycznych, prawo do otwarcia i korzystania z podstawowego rachunku płatniczego w instytucjach kredytowych zlokalizowanych na ich terytorium. Prawo to przysługuje niezależnie od miejsca zamieszkania konsumenta.

Państwa członkowskie mogą – przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych zagwarantowanych w Traktatach – wymagać od konsumentów, którzy zamierzają otworzyć podstawowy rachunek płatniczy na ich terytorium, by wykazali, że są faktycznie zainteresowani otwarciem takiego rachunku.

Państwa członkowskie zapewniają, by korzystanie z tego prawa nie wiązało się z nadmiernymi trudnościami lub obciążeniami dla konsumenta.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje kredytowe oferujące podstawowe rachunki płatnicze otwierały podstawowy rachunek płatniczy lub odrzucały wniosek konsumenta o otwarciu podstawowego rachunku płatniczego bez zbędnej zwłoki, najpóźniej w ciągu dziesięciu dni roboczych po otrzymaniu kompletnego wniosku.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje kredytowe odrzucały wniosek o otwarciu podstawowego rachunku płatniczego, gdy otwarcie takiego rachunku skutkowałoby naruszeniem przepisów dotyczących zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu działalności terrorystycznej ustanowionych w dyrektywie 2005/60/WE.

5. Państwa członkowskie mogą zezwolić instytucjom kredytowym oferującym podstawowe rachunki płatnicze na odrzucanie wniosku o otwarciu takiego rachunku, gdy konsument posiada już rachunek płatniczy w instytucji kredytowej zlokalizowanej na ich terytorium, który pozwala mu na korzystanie z usług wymienionych w art. 17 ust. 1, chyba że konsument oświadczy, że otrzymał powiadomienie o zamknięciu rachunku płatniczego.

W takich przypadkach przed otwarciem podstawowego rachunku płatniczego instytucja kredytowa może sprawdzić, czy konsument posiada rachunek płatniczy w instytucji kredytowej zlokalizowanej w tym samym państwie członkowskim, który pozwala mu na korzystanie z usług wymienionych w art. 17 ust. 1, czy też nie posiada takiego rachunku. Instytucje kredytowe mogą polegać na oświadczeniach podpisanych w tym celu przez konsumentów.

6. Państwa członkowskie mogą określić ograniczoną liczbę konkretnych dodatkowych przypadków, w których instytucje kredytowe mogą być zobowiązane do odrzucenia wniosku o otwarciu podstawowego rachunku płatniczego lub mogą podjąć decyzję o takiej odmowie. Przypadki takie określane są na podstawie przepisów prawa krajowego mających zastosowanie na danym terytorium i mają na celu ułatwienie konsumentom uzyskania dostępu do nieodpłatnego podstawowego rachunku płatniczego w ramach mechanizmu przewidzianego w art. 25 albo uniknięcie przypadków nadużycia przez konsumentów ich prawa do dostępu do podstawowego rachunku płatniczego.

7. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadkach, o których mowa w ust. 4, 5 i 6, natychmiast po podjęciu decyzji instytucja kredytowa nieodpłatnie informowała konsumenta na piśmie o odrzuceniu wniosku i o konkretnych powodach tego odrzucenia, chyba że przekazanie takiej informacji byłoby sprzeczne z celami związanymi z bezpieczeństwem narodowym, porządkiem publicznym lub dyrektywą 2005/60/WE. W przypadku odmowy instytucja kredytowa informuje konsumenta o procedurze składania odwołania od decyzji odmownej oraz o przysługującym mu prawie do skontaktowania się z odpowiednim właściwym organem i wyznaczonym organem alternatywnego rozwiązywania sporów, podając odpowiednie dane kontaktowe.

8. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadkach, o których mowa w ust. 4, instytucja kredytowa przyjęła odpowiednie środki zgodnie z rozdziałem III dyrektywy 2005/60/WE.

9. Państwa członkowskie zapewniają, by dostęp do podstawowego rachunku płatniczego nie był uzależniony od zakupu dodatkowych usług lub udziałów w instytucji kredytowej, chyba że ten ostatni warunek dotyczy wszystkich klientów instytucji kredytowej.

10. Uznaje się, że państwa członkowskie spełniają obowiązki określone w rozdziale IV, jeżeli istniejące wiążące ramy zapewniają pełne stosowanie przepisów tego rozdziału w wystarczająco jasny i precyzyjny sposób, tak by zainteresowane osoby mogły ustalić pełen zakres swoich praw i powoływać się na nie przed sądami krajowymi.

Artykuł 17

Cechy podstawowego rachunku płatniczego

1. Państwa członkowskie zapewniają świadczenie w ramach prowadzenia podstawowego rachunku płatniczego następujących usług:

a) usług umożliwiających wszelkie działania niezbędne do otwarcia, prowadzenia i zamknięcia rachunku płatniczego;

b) usług umożliwiających wpłatę środków pieniężnych na rachunek płatniczy;

c) usług umożliwiających wypłatę gotówki z rachunku płatniczego w obrębie Unii w kasie lub w bankomacie w godzinach pracy instytucji kredytowej lub poza nimi;

d) dokonywania następujących transakcji płatniczych w obrębie Unii:

(i) poleceń zapłaty;

(ii) transakcji płatniczych przy użyciu karty płatniczej, w tym płatności *on-line*;

(iii) poleceń przelewu, w tym zleceń stałych, w – zależnie od dostępności – terminalach i kasie banku oraz za pośrednictwem narzędzi internetowych instytucji kredytowej.

Instytucje kredytowe muszą oferować usługi wymienione w akapicie pierwszym lit. a)–d) w zakresie, w jakim oferują już te usługi konsumentom posiadającym rachunki płatnicze inne niż podstawowe rachunki płatnicze.

2. Państwa członkowskie mogą zobowiązać instytucje kredytowe mające siedzibę na ich terytorium do świadczenia w ramach podstawowego rachunku płatniczego dodatkowych usług, które są uważane za podstawowe dla konsumentów zgodnie z ogólną praktyką mającą zastosowanie na szczeblu krajowym.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by podstawowe rachunki płatnicze były oferowane przez instytucje kredytowe mające siedzibę na ich terytorium przynajmniej w walucie narodowej danego państwa członkowskiego.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by podstawowe rachunki płatnicze umożliwiały konsumentom wykonywanie nieograniczonej liczby operacji związanych z usługami, o których mowa w ust. 1.

5. W odniesieniu do usług, o których mowa w ust. 1 lit. a), b), c) i ust. 1 lit. d) ppkt (ii) niniejszego artykułu, z wyjątkiem transakcji płatniczych dokonywanych przy użyciu karty kredytowej, państwa członkowskie zapewniają, by instytucje kredytowe nie pobierały żadnych opłat poza ewentualnymi rozsądnymi opłatami, o których mowa w art. 18, bez względu na liczbę wykonanych na rachunku płatniczym operacji.

6. W odniesieniu do usług, o których mowa w ust. 1 lit. d) ppkt (i) niniejszego artykułu i w ust. 1 lit. d) ppkt (ii) niniejszego artykułu – wyłącznie w przypadku transakcji płatniczych dokonywanych przy użyciu karty kredytowej – oraz w ust. 1 lit. d) ppkt (iii) niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą określić minimalną liczbę operacji, za które instytucje kredytowe mogą pobierać wyłącznie ewentualne rozsądne opłaty, o których mowa w art. 18. Państwa członkowskie zapewniają, by minimalna liczba operacji wystarczała konsumentom do prywatnego użytku, z uwzględnieniem istniejących zachowań konsumentów i powszechnych praktyk handlowych. Opłaty pobierane za operacje wykonane powyżej minimalnej liczby operacji nigdy nie mogą być wyższe niż opłaty pobierane w ramach zwykle stosowanej przez instytucję kredytową polityki cenowej.

7. Państwa członkowskie zapewniają konsumentowi możliwość zarządzania transakcjami płatniczymi i ich inicjowania w ramach podstawowego rachunku płatniczego w siedzibie instytucji kredytowej lub za pośrednictwem narzędzi internetowych, jeżeli są one dostępne.

8. Nie naruszając wymogów określonych w dyrektywie 2008/48/WE, państwa członkowskie mogą pozwolić instytucjom kredytowym na oferowanie, na wniosek konsumenta, kredytu w rachunku bieżącym powiązanego z podstawowym rachunkiem płatniczym. Państwa członkowskie mogą określić maksymalną kwotę i maksymalny okres obowiązywania takiego kredytu w rachunku bieżącym. Dostęp do podstawowego rachunku płatniczego lub korzystanie z tego rachunku nie może być w żaden sposób ograniczone lub uwarunkowane zakupem takich usług kredytowych.

Artykuł 18

Powiązane opłaty

1. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje kredytowe oferowały usługi, o których mowa w art. 17, nieodpłatnie lub za opłatą w rozsądnej wysokości.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by opłaty pobierane od konsumenta w wyniku niewypełnienia przez niego zobowiązań określonych w umowie ramowej miały rozsądną wysokość.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by opłaty w rozsądnej wysokości, o których mowa w ust. 1 i 2, ustanawiano z uwzględnieniem przynajmniej następujących kryteriów:

a) krajowych poziomów dochodów;

b) uśrednionych opłat pobieranych przez instytucje kredytowe w danym państwie członkowskim za usługi świadczone w ramach rachunków płatniczych.

4. Bez uszczerbku dla prawa, o którym mowa w art. 16 ust. 2, i obowiązku przewidzianego w ust. 1 niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą zobowiązać instytucje kredytowe do stosowania różnych systemów ustalania cen w zależności od zakresu ubankowienia danego konsumenta, co pozwoli w szczególności zapewnić korzystniejsze warunki podatnym na zagrożenia konsumentom nieposiadającym rachunku bankowego. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają udzielanie konsumentom wskazówek, jak również stosownych informacji o dostępnych opcjach.

Artykuł 19

Umowy ramowe i ich rozwiązanie

1. Umowy ramowe zapewniające dostęp do podstawowego rachunku płatniczego podlegają dyrektywie 2007/64/WE, o ile nie określono inaczej w ust. 2 i 4 niniejszego artykułu.

2. Instytucja kredytowa może jednostronnie rozwiązać umowę ramową jedynie wtedy, gdy jest spełniony co najmniej jeden z następujących warunków:

a) konsument umyślnie wykorzystał rachunek płatniczy do celów niezgodnych z prawem;

b) przez ponad 24 kolejne miesiące na rachunku płatniczym nie dokonywano żadnych transakcji;

c) konsument podał nieprawdziwe informacje w celu uzyskania dostępu do podstawowego rachunku płatniczego, w przypadku gdy podanie prawdziwych informacji pozbawiłoby go prawa do otwarcia takiego rachunku;

d) konsument nie jest już legalnie przebywającym w Unii;

e) konsument otworzył drugi rachunek płatniczy pozwalający mu na korzystanie z usług wymienionych w art. 17 ust. 1 w państwie członkowskim, w którym posiada już podstawowy rachunek płatniczy.

3. Państwa członkowskie mogą określić ograniczoną liczbę sprecyzowanych dodatkowych przypadków, w których instytucja kredytowa może jednostronnie rozwiązać umowę ramową dotyczącą podstawowego rachunku płatniczego. Przypadki takie określane są na podstawie przepisów prawa krajowego mających zastosowanie na danym terytorium i w celu uniknięcia przypadków nadużycia przez konsumentów ich prawa do dostępu do podstawowego rachunku płatniczego.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by w sytuacji, gdy instytucja kredytowa rozwiązuje umowę dotyczącą podstawowego rachunku płatniczego z jednej lub więcej przyczyn wymienionych w ust. 2 lit. b), d) i e) oraz w ust. 3, poinformowała ona konsumenta o przyczynach i uzasadnieniu rozwiązania umowy na przynajmniej dwa miesiące, zanim to rozwiązanie stanie się skuteczne, w formie pisemnej i nieodpłatnie, chyba że przekazanie takiej informacji byłoby sprzeczne z celami związanymi z bezpieczeństwem narodowym lub porządkiem publicznym. Jeżeli instytucja kredytowa rozwiązuje umowę zgodnie z ust. 2 lit. a) lub c), rozwiązanie następuje ze skutkiem natychmiastowym.

5. W powiadomieniu o rozwiązaniu informuje się konsumenta o procedurze składania odwołania od ewentualnej decyzji o rozwiązaniu oraz o przysługującym mu prawie do skontaktowania się z właściwym organem i wyznaczonym organem alternatywnego rozwiązywania sporów, podając odpowiednie dane kontaktowe.

Artykuł 20

Ogólne informacje na temat podstawowych rachunków płatniczych

1. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie stosownych środków mających na celu zwiększanie świadomości opinii publicznej w zakresie dostępności podstawowych rachunków płatniczych, ich ogólnych warunków cenowych, procedur, które należy wykorzystać w celu skorzystania z prawa do dostępu do podstawowego rachunku płatniczego oraz metod uzyskania dostępu do alternatywnych procedur rozwiązywania sporów. Państwa członkowskie zapewniają, by środki komunikacji były odpowiednie, właściwie ukierunkowane i skierowane w szczególności do konsumentów nieposiadających rachunku bankowego, konsumentów podatnych na zagrożenia i konsumentów mobilnych.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje kredytowe nieodpłatnie udostępniały konsumentom dostępne informacje oraz udzielały pomocy w zakresie konkretnych cech oferowanych podstawowych rachunków płatniczych, wiążących się z nimi opłat oraz warunków korzystania z takich rachunków. Państwa członkowskie zapewniają również, by takie informacje w jasny sposób wskazywały, że uzyskanie dostępu do podstawowego rachunku płatniczego nie wymaga wykupienia dodatkowych usług.

ROZDZIAŁ V

WŁAŚCIWE ORGANY I ALTERNATYWNE METODY ROZWIĄZYWANIA SPORÓW

Artykuł 21

Właściwe organy

1. Państwa członkowskie wyznaczają krajowe właściwe organy upoważnione do zapewnienia stosowania i wykonywania niniejszej dyrektywy oraz zapewniają, aby organom tym przyznano uprawnienia w zakresie dochodzeń i egzekwowania oraz odpowiednie zasoby niezbędne do sprawnego i skutecznego wykonywania ich obowiązków.

Właściwe organy są organami publicznymi albo podmiotami uznanymi przez prawo krajowe lub organy publiczne wyraźnie upoważnione do tego celu na mocy prawa krajowego. Właściwe organy nie mogą być dostawcami usług płatniczych, z wyjątkiem krajowych banków centralnych.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy i wszystkie osoby, które pracują lub pracowały we właściwych organach, a także audytorzy i eksperci przeszkoleni przez właściwe organy byli zobowiązani do zachowania tajemnicy zawodowej. Żadne informacje poufne, w których posiadanie mogą oni wejść w trakcie pełnienia obowiązków służbowych, nie mogą być ujawniane jakiegokolwiek osobie ani jakiegokolwiek organowi, chyba że w postaci skróconej lub zbiorczej, bez uszczerbku dla przypadków uregulowanych w prawie karnym lub niniejszej dyrektywie. Nie uniemożliwia to jednak właściwym organom wymiany ani przekazywania informacji poufnych zgodnie z prawem unijnym i krajowym.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by organami wyznaczonymi jako właściwe do zapewnienia stosowania i wykonywania niniejszej dyrektywy były łącznie lub oddzielnie:

- a) właściwe organy w rozumieniu art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010;
- b) organy inne niż właściwe organy, o których mowa w lit. a), pod warunkiem że krajowe przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne wymagają, by organy te w niezbędnych przypadkach współpracowały z właściwymi organami, o których mowa w lit. a), w celu wypełniania ich obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy, w tym do celów współpracy z EUNB, zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy.

4. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję i EUNB o właściwych organach i o wszelkich zmianach w tym zakresie. Pierwsze takie powiadomienie dokonywane jest możliwie najszybciej i nie później niż do dnia 18 września 2016 r.

5. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia zgodnie z prawem krajowym:

- a) bezpośrednio na mocy własnych uprawnień lub pod nadzorem organów wymiaru sprawiedliwości; albo
- b) przez wniesienie powództwa do sądów uprawnionych do wydawania niezbędnych decyzji, w tym, w stosowanych przypadkach, przez wniesienie środka odwoławczego, jeżeli wnioski o wydanie niezbędnej decyzji został oddalony.

6. Jeżeli na terytorium państwa członkowskiego istnieje więcej niż jeden właściwy organ, państwo członkowskie zapewnia, aby ich zakresy obowiązków były ściśle określone i by organy te ściśle ze sobą współpracowały w sposób umożliwiający skuteczne wykonywanie przypisanych im obowiązków.

7. Komisja publikuje wykaz właściwych organów w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* przynajmniej raz w roku i uaktualnia go na bieżąco na swojej stronie internetowej.

Artykuł 22

Obowiązek współpracy

1. Właściwe organy poszczególnych państw członkowskich współpracują ze sobą w każdym przypadku, gdy jest to niezbędne do celów wykonywania powierzonych im obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy, korzystając z uprawnień określonych w niniejszej dyrektywie lub prawie krajowym.

Właściwe organy udzielają pomocy właściwym organom innych państw członkowskich. W szczególności wymieniają one informacje i współpracują w zakresie prowadzonych działań dochodzeniowych lub nadzorczych.

Aby ułatwić i przyspieszyć współpracę, a w szczególności wymianę informacji, każde państwo członkowskie wyznacza jeden właściwy organ pełniący rolę punktu kontaktowego do celów niniejszej dyrektywy. Państwo członkowskie przekazuje Komisji i pozostałym państwom członkowskim nazwy organów wyznaczonych do otrzymywania wniosków o wymianę informacji lub o współpracę na mocy niniejszego ustępu.

2. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki administracyjne i organizacyjne w celu ułatwienia udzielania pomocy przewidzianej w ust. 1.

3. Właściwe organy państw członkowskich wyznaczone do celów niniejszej dyrektywy jako punkty kontaktowe zgodnie z ust. 1 bez nieuzasadnionej zwłoki dostarczają sobie nawzajem informacji niezbędnych do celów wykonania obowiązków właściwych organów i określonych w przepisach przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy.

Właściwe organy wymieniające informacje z innymi właściwymi organami na mocy niniejszej dyrektywy mogą wskazać w momencie przekazywania takich informacji, że informacji tych nie można ujawniać bez ich wyraźnej zgody, w którym to przypadku informacje te można wymieniać wyłącznie do celów, na które organy te wyraziły zgodę.

Właściwy organ, który został wyznaczony jako punkt kontaktowy, może przekazywać uzyskane informacje innym właściwym organom, ale nie przekazuje tych informacji innym podmiotom lub osobom fizycznym lub prawnym bez wyraźnej zgody właściwych organów, które ujawniły te informacje, i wyłącznie do celów, na jakie wspomniane organy się zgodziły, z wyjątkiem odpowiednio uzasadnionych przypadków, w którym to przypadku natychmiast powiadamia on punkt kontaktowy, który przedstawił te informacje.

4. Właściwy organ może odmówić przychylenia się do wniosku o współpracę w przeprowadzeniu działań dochodzeniowych lub nadzorczych lub o wymianę informacji zgodnie z ust. 3 jedynie wtedy, gdy:

- a) takie dochodzenie, weryfikacja na miejscu, działalność nadzorcza lub wymiana informacji mogą negatywnie wpłynąć na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny państwa członkowskiego, do którego zwrócono się z wnioskiem;
- b) zostało już wszczęte postępowanie sądowe w sprawie tych samych działań i przeciwko tym samym osobom przed organami państwa członkowskiego, do którego zwrócono się z wnioskiem;
- c) w państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem, wydano już prawomocny wyrok w odniesieniu do tych samych osób i tych samych działań.

W przypadku takiej odmowy właściwy organ powiadamia właściwy organ, który zwrócił się z wnioskiem, przedstawiając możliwie najbardziej szczegółowe dane.

Artykuł 23

Rozstrzygnięcie sporów między właściwymi organami poszczególnych państw członkowskich

W przypadku gdy wniosek o podjęcie współpracy, w szczególności dotyczący wymiany informacji, został odrzucony lub nie podjęto żadnych działań w rozsądnym terminie, właściwe organy mogą przekazać sprawę do EUNB i zwrócić się do niego o pomoc zgodnie z art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010. W takich przypadkach EUNB może działać zgodnie z uprawnieniami przekazanymi mu na mocy tego artykułu, a jakakolwiek wiążąca decyzja podjęta przez EUNB zgodnie z tym artykułem wiąże dane właściwe organy niezależnie do tego, czy te właściwe organy są członkami EUNB.

Artykuł 24

Alternatywne metody rozwiązywania sporów

Państwa członkowskie zapewniają konsumentom dostęp do skutecznych i wydajnych procedur związanych z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów dotyczących praw i obowiązków ustanowionych na mocy niniejszej dyrektywy. Takie procedury związane z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów oraz podmioty przeprowadzające takie procedury muszą spełniać wymogi jakościowe określone w dyrektywie 2013/11/UE.

*Artykuł 25***Mechanizm stosowany w przypadku odmowy otwarcia rachunku płatniczego podlegającego opłacie**

Bez uszczerbku dla art. 16 państwa członkowskie mogą ustanowić szczególny mechanizm zapewniający, by konsumenci, którzy nie posiadają rachunku płatniczego na ich terytorium i którym instytucje kredytowe odmówiły dostępu do rachunku płatniczego podlegającego opłacie, mieli nieodpłatny rzeczywisty dostęp do podstawowego rachunku płatniczego.

ROZDZIAŁ VI

SANKCJE*Artykuł 26***Sankcje**

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wdrożenia. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwy organ miał prawo podać do publicznej wiadomości każdą sankcję administracyjną, jaka zostanie nałożona za naruszenie przepisów przyjętych w celu transpozycji niniejszej dyrektywy, chyba że ujawnienie takich informacji stanowiłoby poważne zagrożenie dla rynków finansowych lub wyrządzało nieproporcjonalną szkodę zaangażowanym stronom.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE*Artykuł 27***Ocena**

1. Po raz pierwszy do dnia 18 września 2018 r., a następnie co dwa lata, państwa członkowskie przekazują Komisji następujące informacje:
 - a) przestrzeganie przez dostawców usług płatniczych art. 4, 5 i 6;
 - b) wypełnianie przez państwa członkowskie wymogów dotyczących zapewnienia istnienia porównywarek internetowych zgodnie z art. 7;
 - c) liczba rachunków płatniczych, które zostały przeniesione, oraz odsetek odrzuconych wniosków o przeniesienie rachunku;
 - d) liczba instytucji kredytowych oferujących podstawowe rachunki płatnicze, liczba takich rachunków, które zostały otwarte, oraz odsetek odrzuconych wniosków o otwarcie podstawowego rachunku płatniczego.
2. Po raz pierwszy do dnia 18 września 2018 r., a następnie co dwa lata, Komisja sporządza sprawozdanie na podstawie informacji otrzymanych od państw członkowskich.

*Artykuł 28***Klauzula przeglądu**

1. Do dnia 18 września 2019 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim wnioskiem ustawodawczym.

Sprawozdanie to zawiera:

- a) zestawienie wszystkich postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczętych przez Komisję w związku z niniejszą dyrektywą;
- b) ocenę średnich poziomów opłat w państwach członkowskich za rachunki płatnicze objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy;
- c) ocenę wykonalności opracowania ram w celu zapewnienia mechanizmu automatycznego przekierowywania płatności z jednego rachunku płatniczego na drugi w tym samym państwie członkowskim, w połączeniu z systemem automatycznego powiadamiania płatników i odbiorców o przekierowywaniu ich płatności;
- d) ocenę wykonalności rozszerzenia usługi przeniesienia przewidzianej w art. 10 na przypadki, gdy otrzymujący i przekazujący dostawcy usług płatniczych zlokalizowani są w różnych państwach członkowskich, a także wykonalności otwierania rachunków za granicą na podstawie art. 11;
- e) oszacowanie liczby posiadaczy rachunków, którzy przenieśli rachunek płatniczy od czasu transpozycji niniejszej dyrektywy, na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie na podstawie art. 27;
- f) ocenę kosztów i korzyści związanych z wprowadzeniem możliwości pełnego przenoszenia numerów rachunków płatniczych w całej Unii;
- g) oszacowanie liczby instytucji kredytowych oferujących podstawowe rachunki płatnicze;
- h) oszacowanie liczby i, o ile udostępniono informacje przetworzone w celu zachowania anonimowości, ocenę charakterystyki konsumentów, którzy otworzyli podstawowe rachunki płatnicze od czasu transpozycji niniejszej dyrektywy;
- i) oszacowanie średnich rocznych opłat pobieranych za podstawowe rachunki płatnicze na poziomie państwa członkowskiego;
- j) ocenę skuteczności istniejących środków oraz potrzeby dodatkowych środków w celu zwiększenia włączenia społecznego pod względem finansowym oraz pomocy członkom społeczeństwa podatnym na zagrożenia w sytuacji nadmiernego zadłużenia;
- k) przykłady najlepszych praktyk z państw członkowskich w zakresie ograniczania wykluczenia konsumentów z dostępu do usług płatniczych.

2. W sprawozdaniu ocenia się, między innymi w oparciu o informacje otrzymane od państw członkowskich na podstawie art. 27, konieczność zmiany i aktualizacji wykazu usług oferowanych w ramach podstawowego rachunku płatniczego z uwagi na zmiany w zakresie środków płatniczych i postęp techniczny.

3. W sprawozdaniu ocenia się również potrzebę wprowadzenia dodatkowych środków uzupełniających środki przyjęte na podstawie art. 7 i 8 w odniesieniu do porównywarek internetowych i ofert pakietowych, a w szczególności potrzebę akredytacji porównywarek internetowych.

Artykuł 29

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują do dnia 18 września 2016 r. przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

2. Państwa członkowskie stosują przepisy, o których mowa w ust. 1, od dnia 18 września 2016 r.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego:

- a) art. 3 stosuje się od dnia 17 września 2014 r.;
- b) państwa członkowskie rozpoczynają stosowanie przepisów niezbędnych do wykonania art. 4 ust. 1–5, art. 5 ust. 1, 2 i 3, art. 6 ust. 1 i 2 oraz art. 7 w ciągu dziewięciu miesięcy od wejścia w życie aktu delegowanego, o którym mowa w art. 3 ust. 4;
- c) państwa członkowskie, w których na szczeblu krajowym istnieje już odpowiednik dokumentu dotyczącego opłat, mogą zdecydować się na przyjęcie wspólnego formatu i wspólnego symbolu nie później niż 18 miesięcy od wejścia w życie aktu delegowanego, o którym mowa w art. 3 ust. 4;
- d) państwa członkowskie, w których na szczeblu krajowym istnieje już odpowiednik zestawienia opłat, mogą zdecydować się na przyjęcie wspólnego formatu i wspólnego symbolu nie później niż 18 miesięcy od wejścia w życie aktu delegowanego, o którym mowa w art. 3 ust. 4.

3. Przyjęte przez państwa członkowskie przepisy, o których mowa w ust. 1, zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

4. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 30

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 31

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 lipca 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

S. GOZI

Przewodniczący